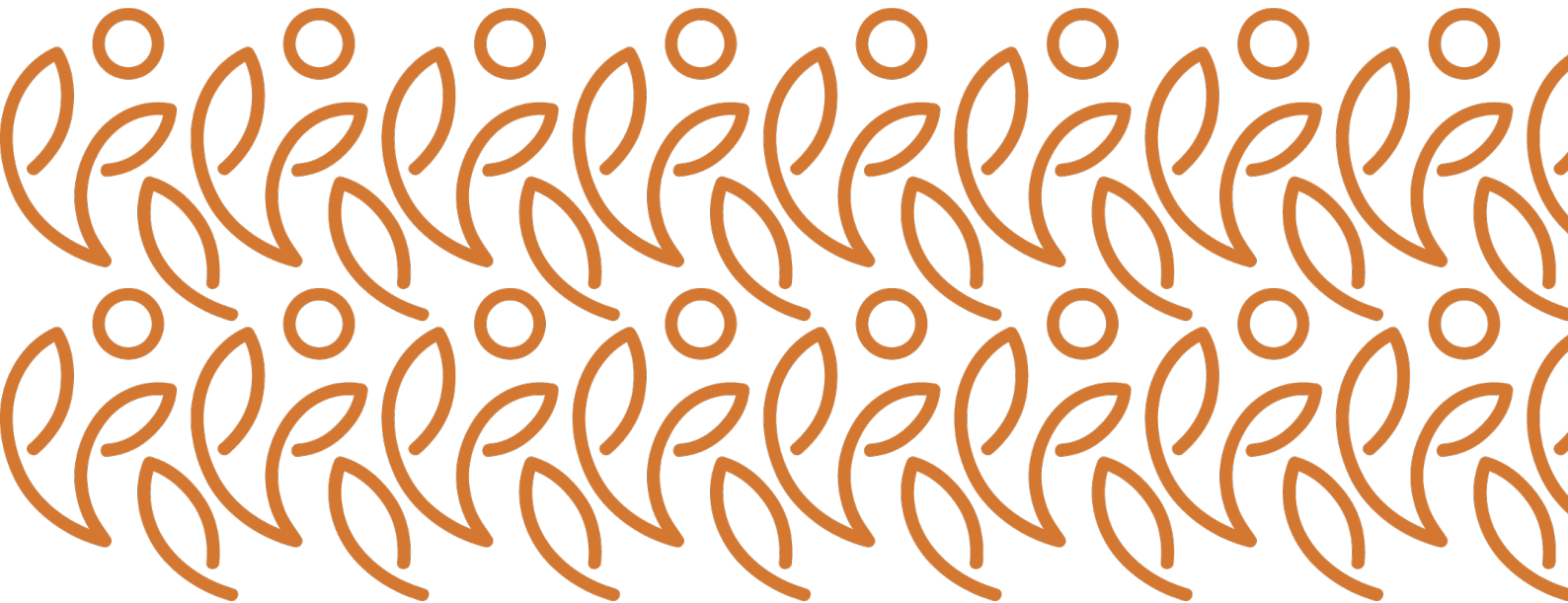

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue osavuosisikatsaus 1–6/2024

Sisällys

1	Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen tuloslaskelma.....	3
1.1	Toimialuekohtaiset tuloslaskelmat ja toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen.....	8
1.1.1	Hyvinvointialuehallinto.....	8
1.1.2	Terveys- ja sairaanhoitopalvelut.....	9
1.1.3	Perhe- ja sosiaalipalvelut.....	11
1.1.4	Ikäihmisten palvelut.....	13
1.1.5	Pelastustoimi.....	15
1.1.6	Hallinto- ja strategiapalvelut.....	19
1.1.7	Hankkeet.....	22
2	Hyvinvointialueiden rahoitus vuonna 2024.....	24
2.1	Hyvinvointialueen rahoituksen määräytyminen.....	24
2.2	Vuoden 2024 maksuspäätös.....	24
2.3	VM:n tiedote 15.4.2024 "Kuntien peruspalvelujen valtionosuutta ja hyvinvointialueiden rahoitusta koskevia päätöksiä vuodelle 2024 muutetaan oikaisuvaatimusten johdosta".....	26
2.4	Valtiovarainministeriön päätös hyvinvointialueiden vuoden 2024 rahoitusta koskevan päätöksen muuttamisesta (26.6.2024).....	27
2.5	Korkoriskien hallinta, nostetut talousarviolainat ja tehdyt korkosuojaukset.....	30
2.5.1	Talousarviolainat.....	33
2.5.2	Korkosuojaukset.....	34
3	UTV-ohjelma.....	36
3.1	Toiminnan vakiinnuttamiseen ja kehittämiseen myönnetty avustus.....	38
3.2	UTV-ohjelman ja toiminnan vakiinnuttamiseen liittyvä raportointi ja tulevat muutokset.	41
4	Lainat ja lainanottovaltuus.....	42
5	Maakunnallinen näkökulma.....	45
6	Henkilöstöön liittyvä raportointi.....	47
7	Tytäryhtiöiden raportointi.....	48

1 Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen tuloslaskelma

Hyvinvointialueen toisen toimintavuoden toteumaa on kertynyt puolen vuoden ajalta. Talousennusteen laatiminen koko vuodelle on haastavaa, koska UTV:n ja muutosneuvotteluiden toimenpiteiden eteneminen ja eurovaikutusten arvioiminen on vaikeaa ja epävarmuustekijöitä on paljon. Toimenpiteiden etenemistä seurataan kuukausittain ja kesän aikana valtiovarainministeriöltä tuli uusi raportointimalli, joka täytetään ja palautetaan ministeriöön 15.9. mennessä. Kesätauon jälkeinen ensimmäinen toimenpidekohtainen läpikäynti tehdään 13.9.2024.

Edellisen vuoden vertailutiedot erityisesti alkuvuoden osalta ovat epätarkkoja, joten peilaaminen edelliseen vuoteen ei anna täysin luotettavaa kuvaa tämän vuoden toteumista. Ennusteessa on epävarmuustekijöitä ja alijäämän suuruusluokka vaihtelee vielä huomattavasti riippuen siitä, millaisia oletuksia laskelmissa käytetään.

Koko vuoden talousennuste näyttää tällä hetkellä n. 49,3 milj. euron alijäämää. Tämä on huomattavasti suurempi kuin muutetussa talousarviossa ollut 11,9 milj. euron alijäämä, joten alijäämän kattamisvelvollisuuden täyttämisen haasteet ovat kasvaneet entisestään. Jos UTV:n ja muutosneuvotteluiden toimenpiteitä saadaan loppuvuoden aikana edistettyä, alijäämää saadaan hieman pienennettyä, mutta vuotta on jäljellä sen verran vähän, ettei isoja muutoksia ehdi enää tapahtua parempaan suuntaan. Lisäksi kaksi järjestelyvaraerää on vielä tulossa maksuun ja niiden vaikutus voi olla henkilöstökuluihin merkittävä.

Talousennuste kesäkuun toteumien perusteella laskettuna

Tuloslaskelma	Ennuste 2024	Muutettu TA2024	Erotus
Toimintatuotot	135 018 957	163 010 700	-27 991 743
Myyntituotot	40 945 183	69 191 300	-28 246 117
Maksutuotot	67 891 102	64 022 100	3 869 002
Tuet ja avustukset	14 739 861	19 646 900	-4 907 039
Muut toimintatuotot	11 442 811	10 150 400	1 292 411
Toimintakulut	-1 072 056 979	-1 061 939 000	10 117 979
Henkilöstökulut	-512 807 414	-497 143 200	15 664 214
Palvelujen ostot	-368 812 670	-382 974 100	-14 161 430
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-82 965 701	-83 364 200	-398 499
Avustukset	-35 330 395	-28 394 500	6 935 895
Muut toimintakulut	-72 140 798	-70 063 000	2 077 798
Toimintakate	-937 038 022	-898 928 300	38 109 722
Valtion rahoitus	909 525 700	909 525 700	0
Rahoitustuotot ja kulut	873 400	584 700,00	288 700
Vuosikate	-26 638 922	11 182 100,00	-37 821 022
Poistot	-22 700 000	-23 057 000	-357 000
Tulos	-49 338 922	-11 874 900	37 464 022

Ennuste osoittaa, että hyvinvointialueen taloustilanne on huomattavasti huonompi kuin muutetussa talousarviossa suunniteltiin. Muutetussa talousarviossa ei ole vielä huomioitu Kuusiolinnan erikoissairaanhoidon osuuden erottamista ulkoistamissopimuksesta. Tämä vaikuttaa muutettuun talousarvioon myyntituottoja ja palveluiden ostoja alentavasti noin 26 milj. euroa. Tämä tulee huomioida vertailtaessa ennustetta muutettuun talousarvioon. Tämä huomioiden tuotot ovat toteutuneet hieman suunniteltua huonommin. Toisaalta palveluiden ostot ovat pienentyneet vähemmän kuin Kuusiolinnan esh:n osuus on. Henkilöstökulut ovat n. 15,7 milj. euroa talousarviota korkeammat. Aineet ja tarvikkeet toteutunevat suunnitellusti. Avustukset ylittyvät erityisesti perhe- ja sosiaalipalveluiden sekä ikäihmisten palveluiden toimialueilla. Muissa toimintakuluissa vuokrat tulevat ylittymään verrattuna muutettuun talousarvioon. Poistojen toteuman perusteella ennustetta on arvioitu hieman talousarviota pienemmäksi.

Toteumassa on huomioitava, että kirjanpitolautakunnan ohjeistus tilikauden aikaisesta raportoinnista ohjeistaa seuraavaa: "Hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain (617/2021) 25 §:n mukaan hyvinvointialueille maksetaan varainhoitovuoden tammikuussa ja kesäkuussa molempina 2/12 koko vuoden rahoituksesta ja muina kuukausina jäljelle jäävä rahoitus yhtä suurina erinä. Valtion rahoitus esitetään katsauksissa tasasuuruksina kuukausierinä (1/12) koko vuoden rahoituksesta.

Ennakkoon saatu rahoitus siirretään kirjanpidossa tuloennakoihin. Hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain 11 §:n mukainen lisärahoitus kirjataan sille tilikaudelle, jolle se on myönnetty.

Henkilöstökuluissa lomarahat jaksetetaan valtiokonttorin raportoinnissa heinäkuulle, vaikka ne maksetaan kesäkuulla. Tähän osavuosikatsaukseen lomarahat on otettu mukaan kesäkuulle. Lääkäreiden urapolkupalat maksettiin takautuvasti helmikuussa. Kokonaissumma oli suurempi kuin tilinpäätöksessä varattiin. Pelastustoimen ammattialalisät maksettiin takautuvasti toukokuussa. Sote-sopimuksen korotukset maksettiin myös takautuvasti toukokuulla. Kesäkuun palkankorotusten vaikutukset näkyvät kesäkuun palkoissa, mutta järjestelyvaraerät maksetaan vielä myöhemmin. Edellisen vuoden toteumassa on mukana vielä alkuvuonna vanhojen organisaatioiden puolesta maksettuja 2022 vuodelle kuuluvia palkkoja, jotka on oikaistu viime vuonna vasta myöhemmin.

Taulukoissa talousarviomuutokset koostuvat UTV-ohjelman ja muutosneuvotteluiden toimenpiteistä. Muutetusta talousarviosta on päätetty aluevaltuustossa 11.3.2024.

Koko organisaation toteumavertailu 1-6/2024

Tuloslaskelma	Ta 2024	Ta-muutos 2024	Muutettu ta 2024	Vuoden alusta	Tot %	Ed. vuoden tot.	Tp 2023
Toimintatuotot	160 763 200,00	2 247 500,00	163 010 700,00	67 627 066,89	41,5%	72 345 598,74	166 275 049,51
Myyntituotot	69 261 300,00	-70 000,00	69 191 300,00	25 256 560,20	36,5%	30 850 172,01	70 652 257,42
Maksutuotot	62 255 500,00	1 766 600,00	64 022 100,00	33 790 144,07	52,8%	28 489 851,71	64 378 603,93
Tuet ja avustukset	19 315 200,00	331 700,00	19 646 900,00	3 035 094,23	15,4%	8 345 126,16	19 546 606,40
Muut toimintatuotot	9 931 200,00	219 200,00	10 150 400,00	5 545 268,39	54,6%	4 660 448,86	11 697 581,76
Toimintakulut	-1 083 422 200,00	21 483 200,00	-1 061 939 000,00	-545 519 325,44	51,4%	-529 797 469,55	-1 077 873 197,51
Henkilöstökulut	-508 579 200,00	11 436 000,00	-497 143 200,00	-258 490 777,85	52,0%	-260 870 823,85	-514 071 689,62
Palkat ja palkkiot	-407 255 000,00	9 189 400,00	-398 065 600,00	-209 023 756,59	52,5%	-207 591 892,60	-412 552 563,64
Henkilösivukulut	-101 324 200,00	2 246 600,00	-99 077 600,00	-49 467 021,26	49,9%	-53 278 931,25	-101 519 125,98
Eläkekulut	-90 796 600,00	2 025 800,00	-88 770 800,00	-44 466 044,77	50,1%	-45 369 632,21	-86 022 625,63
Muut henkilösivukulut	-10 527 600,00	220 800,00	-10 306 800,00	-5 000 976,49	48,5%	-7 909 299,04	-15 496 500,35
Palvelujen ostot	-390 622 300,00	7 648 200,00	-382 974 100,00	-190 901 705,79	49,8%	-190 862 937,82	-384 596 544,68
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-84 396 400,00	1 032 200,00	-83 364 200,00	-42 129 124,84	50,5%	-40 316 816,97	-82 951 035,89
Avustukset	-28 903 700,00	509 200,00	-28 394 500,00	-17 431 495,22	61,4%	-8 254 577,77	-30 269 603,81
Muut toimintakulut	-70 920 600,00	857 600,00	-70 063 000,00	-36 566 221,74	52,2%	-29 492 313,14	-65 984 323,51
TOIMINTAKATE	-922 659 000,00	23 730 700,00	-898 928 300,00	-477 892 258,55	53,2%	-457 451 870,81	-911 598 148,00
VALTION RAHOITUS	909 525 700,00	0,00	909 525 700,00	454 709 927,00	50,0%	427 121 196,00	885 359 217,53
Rahoitustuotot ja -kulut	584 700,00	0,00	584 700,00	436 668,44	74,7%	1 285 290,10	1 650 752,56
Korkotuotot	1 000 000,00	0,00	1 000 000,00	1 650 678,10	165,1%	1 735 057,33	3 384 695,99
Muut rahoitustuotot	665 000,00	0,00	665 000,00	354 281,45	53,3%	335 517,52	454 622,89
Korkokulut	-990 000,00	0,00	-990 000,00	-1 549 214,66	156,5%	-646 390,18	-2 036 647,04
Muut rahoituskulut	-90 300,00	0,00	-90 300,00	-19 076,45	21,1%	-138 894,57	-151 919,28
VUOSIKATE	-12 548 600,00	23 730 700,00	11 182 100,00	-22 745 663,11	-203,4%	-29 045 384,71	-24 588 177,91
Poistot ja arvonalentumiset	-23 057 000,00	0,00	-23 057 000,00	-11 224 031,93	48,7%	-10 232 148,87	-21 249 638,71
Suunnitelman mukaiset poistot	-23 057 000,00	0,00	-23 057 000,00	-11 224 031,93	48,7%	-10 232 148,87	-21 249 638,71
Satunnaiset erät	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00
Satunnaiset tuotot	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00
Satunnaiset kulut	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00
TILIKAUDEN TULOS	-35 605 600,00	23 730 700,00	-11 874 900,00	-33 969 695,04	286,1%	-39 277 533,58	-45 837 816,62
Varausten ja rahastojen muutokset	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	456 169,46
Poistoeron muutos	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	454 533,85
Rahastojen muutos	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	1 635,61
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-35 605 600,00	23 730 700,00	-11 874 900,00	-33 969 695,04	286,1%	-39 277 533,58	-45 381 647,16

Palveluiden ostot eriteltynä tilikohtaisesti

Alla koko organisaation tasolla palveluiden ostot eriteltynä tilikohtaisesti.

Tili	Ta 2024	Ta-muutos 2024	Muutettu ta 2024	Vuoden alusta	Tot %	Ed. vuoden tot.	Tp 2023
4300 Asiakaspalvelujen ostot	-266 879 900,00	3 852 400,00	-263 027 500,00	-135 684 669,07	51,6%	-130 426 651,34	-270 215 233,60
4303 Perhehoit ja tukihenken palkkiot	-7 244 500,00	0,00	-7 244 500,00	-3 877 444,84	53,5%	-8 048 905,39	-7 266 843,73
4315 Palveluseteli	-10 789 700,00	0,00	-10 789 700,00	-3 830 856,84	35,5%	-7 837 135,47	-12 643 905,14
4340 Asiantuntijapalvelut	-14 427 200,00	108 600,00	-14 318 600,00	-4 766 882,65	33,3%	-5 463 182,81	-10 705 566,85
4341 Toimistopalvelut	-178 200,00	0,00	-178 200,00	-117 347,52	65,9%	-44 943,04	-140 360,60
4342 ICT-palvelut	-28 607 100,00	137 400,00	-28 469 700,00	-13 445 117,84	47,2%	-12 656 370,60	-23 563 768,42
4344 Rahoitus- ja pankkipalvelut	-82 000,00	0,00	-82 000,00	-44 365,10	54,1%	-40 182,10	-91 391,76
4346 Työvoiman vuokraus	-10 258 900,00	555 000,00	-9 703 900,00	-5 141 962,85	53,0%	-2 455 035,54	-8 582 236,74
4350 Painatukset, ilmoitukset, mark	-363 100,00	0,00	-363 100,00	-73 959,75	20,4%	-105 544,73	-377 212,17
4360 Posti- ja kuriiripalvelut	-338 300,00	58 200,00	-280 100,00	-199 695,37	71,3%	-147 490,98	-256 766,71
4370 Vakuutukset	-2 667 800,00	0,00	-2 667 800,00	-1 052 106,24	39,4%	-313 190,86	-2 190 074,71
4380 Puhtaanapito- ja pesulapalvelu	-5 888 400,00	7 200,00	-5 881 200,00	-3 258 843,00	55,4%	-3 128 116,65	-6 520 200,47
4390 Rak. ja al. rak. ja kunnossapit	-1 805 500,00	90 000,00	-1 715 500,00	-451 055,01	26,3%	-398 304,96	-886 927,13
4400 Kaluston rak. ja kunnossapitop	-3 688 000,00	221 400,00	-3 466 600,00	-1 333 242,45	38,5%	-1 240 693,98	-2 696 216,92
4410 Majoitus- ja ravitsemispalvelu	-4 762 000,00	149 400,00	-4 612 600,00	-1 743 250,75	37,8%	-2 094 584,68	-4 370 843,29
4420 Henkilöstön matkustuskulut	-3 621 000,00	407 900,00	-3 213 100,00	-1 925 904,04	59,9%	-1 843 110,80	-4 109 737,10
4421 Muut matkustus- ja kuljetuspal	-6 260 800,00	1 300,00	-6 259 500,00	-3 773 231,06	60,3%	-2 529 418,43	-6 570 582,08
4430 Sosiaali- ja terveyspalvelut	-15 441 700,00	89 000,00	-15 352 700,00	-8 272 052,89	53,9%	-9 005 361,69	-17 909 860,54
4440 Koulutus- ja kulttuuripalvelut	-3 978 400,00	1 969 100,00	-2 009 300,00	-718 984,86	35,8%	-1 920 718,98	-2 957 057,43
4460 Muut yhteistoimintaosuudet	-856 700,00	0,00	-856 700,00	-253 297,39	29,6%	-208 897,59	-395 927,36
4470 Muut palvelut	-2 482 000,00	1 300,00	-2 480 700,00	-928 148,82	37,4%	-948 421,93	-2 132 548,08
4471 Työvälinekorvaukset	-1 100,00	0,00	-1 100,00	-9 287,45	844,3%	-6 675,27	-13 283,85
Yhteensä	-390 622 300,00	7 648 200,00	-382 974 100,00	-190 901 705,79	49,8%	-190 862 937,82	-384 596 544,68

1.1 Toimialuekohtaiset tuloslaskelmat ja toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

1.1.1 Hyvinvointialuehallinto

10 HYVINVOINTIALUEHALLINTO

TOIMINTATUOTOT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-6 / 2024	Tot-%	Ed. vuosi vast. ajank.	Muutos-%	Edellinen vuosi
306 MYYNTITUOTOT	2 600 000	0	2 600 000	408 338	15,71%	1 249 197	-67,31%	2 165 960
320 MAKSUTUOTOT	0	0	0	0		0		115
330 TUET JA AVUSTUKSET	0	0	0	-59 341		0		245 443
350 MUUT TOIMINTATUOTOT	0	0	0	109 065		5 330	1 946,26%	13 408
YHTEENSÄ	2 600 000	0	2 600 000	458 063	17,62%	1 254 527	-63,49%	2 424 925

10 HYVINVOINTIALUEHALLINTO

TOIMINTAKULUT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-6 / 2024	Tot-%	Ed. vuosi vast. ajank.	Muutos-%	Edellinen vuosi
400 PALKAT JA PALKKIOT	-3 398 900	43 900	-3 355 000	-1 417 655	42,25%	-1 336 364	6,08%	-7 006 174
401 HENKILÖSIVUKULUT	-613 700	10 400	-603 300	-236 164	39,15%	-242 836	-2,75%	-1 732 868
430 PALVELUJEN OSTOT	-4 081 600	120 300	-3 961 300	-1 533 529	38,71%	-1 915 810	-19,95%	-4 643 949
450 AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-349 400	2 200	-347 200	-280 485	80,78%	-190 839	46,97%	-809 039
470 AVUSTUKSET	-461 200	0	-461 200	-173 038	37,52%	-339 753	-49,07%	-457 687
482 MUUT TOIMINTAKULUT	-121 600	0	-121 600	-234 977	193,24%	-95 590	145,82%	-110 060
YHTEENSÄ	-9 026 400	176 800	-8 849 600	-3 875 846	43,8%	-4 121 192	-5,95%	-14 759 777
TOIMINTAKATE	-6 426 400	176 800	-6 249 600	-3 417 783	54,69%	-2 866 665	19,23%	-12 334 851

Tuotoissa on erityisvelvoitemaksujen laskutusta Kuusiolinnalla Terveys Oy:ltä. Tämä erä tullaan hyvittämään, joten tuotot laskevat.

Muissa toimintakuluissa on kirjattuna Kuntatyönantajien koko vuoden jäsenmaksu.

Valtion rahoitus on kirjattu keskitetysti hyvinvointialuehallintoon eikä sitä ole jyvitetty palveluille. Rahoitus on jaksotettu ohjeistuksen mukaisesti, joten puolen vuoden toteumassa rahoitus on tuloutettu 50 %:sti.

1.1.2 Terveys- ja sairaanhoitopalvelut

20 TERVEYS- JA SAIRAANHOITOPALVEL

TOIMINTATUOTOT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-6 / 2024	Tot-%	Ed. vuosi vast. ajank.	Muutos-%	Edellinen vuosi
306 MYYNTITUOTOT	51 782 300	0	51 782 300	17 817 965	34,41%	22 180 267	-19,67%	52 676 565
320 MAKSUTUOTOT	23 269 400	1 800 000	25 069 400	12 400 823	49,47%	11 571 941	7,16%	24 188 789
330 TUET JA AVUSTUKSET	62 600	0	62 600	33 269	53,15%	2 937	1 032,78%	16 870
350 MUUT TOIMINTATUOTOT	496 700	0	496 700	283 565	57,09%	261 817	8,31%	867 724
YHTEENSÄ	75 611 000	1 800 000	77 411 000	30 535 623	39,45%	34 016 961	-10,23%	77 749 948

20 TERVEYS- JA SAIRAANHOITOPALVEL

TOIMINTAKULUT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-6 / 2024	Tot-%	Ed. vuosi vast. ajank.	Muutos-%	Edellinen vuosi
400 PALKAT JA PALKKIOT	-184 309 000	3 518 200	-180 790 800	-93 488 751	51,71%	-93 526 681	-0,04%	-182 669 380
401 HENKILÖSIVUKULUT	-44 286 400	828 200	-43 458 200	-21 709 234	49,95%	-23 651 432	-8,21%	-44 004 907
430 PALVELUJEN OSTOT	-133 815 300	3 723 400	-130 091 900	-62 485 059	48,03%	-64 322 213	-2,86%	-132 503 754
450 AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-62 495 300	227 700	-62 267 600	-30 938 181	49,69%	-30 058 977	2,92%	-60 919 336
470 AVUSTUKSET	0	0	0	-8 114		-8 299	-2,24%	-9 001
482 MUUT TOIMINTAKULUT	-4 144 000	0	-4 144 000	-2 205 824	53,23%	-1 353 480	62,97%	-3 670 431
YHTEENSÄ	-429 050 000	8 297 500	-420 752 500	-210 835 164	50,11%	-212 921 083	-0,98%	-423 776 809
TOIMINTAKATE	-353 439 000	10 097 500	-343 341 500	-180 299 541	52,51%	-178 904 122	0,78%	-346 026 862

Terveys- ja sairaanhoitopalveluiden toimialueen tuotot ovat kaiken kaikkiaan toteutuneet suunniteltua pienempinä (vrt. laskennallinen 50 % toteumaprosentti). Myyntituottojen toteumaa selittää pääosin erikoissairaanhoidon irrottaminen Kuusiolinnan palvelusopimuksesta eli erikoissairaanhoidon ei laskuteta yhtiöltä aluehallituksen 5/24 päätöksen §122 mukaisesti.

Toimintakulujen toteuma kokonaisuudessaan ylittää lievästi laskennallisen 50 % toteumaprosentin. Henkilöstökulujen toteuma on tällä hetkellä yli suunnitellun, koska esimerkiksi lomautukset jaksottuvat koko vuodelle ja lomarahat näkyvät kesäkuun toteumassa. Palvelujen ostot ovat alle laskennallisen toteuman, koska Kuusiolinnasta hyvittää alkuvuodesta maksettua erikoissairaanhoidon loppuvuoden ajan ja kaikki kesäkuun laskut eivät ole vielä tulleet tai kiertäneet. Aineiden ja tarvikkeiden ostot ovat toteutuneet jonkin verran alle suunnitellun. Muiden toimintakulujen ylitys johtuu mm. luottotappioiden kirjauksista sekä leasing-vuokrien jaksotuksista.

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen päätavoitteet vuodelle 2024	Alueen väestön terveys, hyvinvointi ja turvallisuus kehittyvät positiivisesti	Palvelujen laatu ja asiakastytyväisyys kehittyvät positiivisesti. Palveluille on asetettu selkeät	Erityishuomiota vaativat asiakasryhmät tunnustetaan ajoissa ja niihin kohdistetaan resursseja oikea-	Henkilöstö on osaavaa ja tyytyväistä, pito- ja vetovoima kehittyvät myönteisesti	Rahoitus on riittävää ja talous on tasapainossa
Strategiassa määritelty päätavoitteita kuvaava indikaattori	Sote-palvelutarvekerroin, jonka perusteella määräytyy noin 80 prosenttia hyvinvointialueen rahoituksesta Kansalaisten omatoimista varautumista tukevan työn kohdentuminen ja toteutuminen. Pelastustoimen onnettomuuksien ennaltaehkäisevän turvallisuustyön toteutuminen ja kohdentuminen. Kiireellisten hälytystehtävien toimintavalmiusajan toteutuminen riskialueittain	Asiakastytyväisyys	Hoito- ja palvelutakuiden toteutuminen lakisääteisessä ajassa	Henkilöstön työhyvinvointi ja pysyvyys	Palvelutuotannon järjestämisen ja tuottamistapojen tasapaino Sote-palvelutarvekerroin, jonka perusteella määräytyy noin 80 prosenttia hyvinvointialueen rahoituksesta Talousarvion toteutuminen ja sitä indikoivat kustannusindikaattorit
Toimialue:	Terveys- ja sairaanhoidon palvelut				
Toimialueen määrittelemä päätavoitteita kuvaava indikaattori	Väestö saa tarpeelliset terveys- ja sairaanhoidon palvelut oikea-aikaisesti ja joustavasti. INDIKAATTORI: Hoitoon pääsy Digitaalisten palvelujen käytön lisääntymien	Asiakastytyväisyyskyselyt NPS	Hoitotakuun toteutuminen lakisääteisessä ajassa. INDIKAATTORI: Hoitoon pääsy tiedot THL:n rekisterit.	Hyvinvoiva oikein kohdennettu henkilöstö. Ammattitaitoista henkilöstöä pystytään rekrytoimaan	Talousarvion seuranta. UTV ohjelman toteutuminen. (henkilöstökulut, ostopalvelut)
Toimialue: miten tavoite näkyy koko toimialueen toiminnassa	Tavoitteita seurataan, ja tarvittaessa reagoidaan.	Palvelualueilla hyödynnetään asiakastytyväisyyskyselyjen tuloksia toiminnan kehittämisessä.	Tavoitteita seurataan jatkuvasti ja muutoksiin reagoidaan.	Sairauspoissaolojen määrä laskee.	Talousarvion toteutumista seurataan ja reagoidaan aktiivisesti.
Seuranta Q2	OmaEp -digip. kehittäminen jatkunut. Chat -palvelua lisätty (lähiterveys-, kuntoutus-, suunterveydenhuollon-, mielenterveys- ja riippuvuushoidon palveluissa.) Palvelua käyttäneiden määrä on lisääntynyt: tammikuu 344 ->	NPS on käytössä päivystyksessä, nenä- ja kurkku pkl, suu/leuka pkl, vatsatautiin pkl ja iho- ja allergologian pkl. Lisäksi mahdollisuus antaa jatkuvaa palautetta	Esh yli 180 vrk hoitoa odottaneita 271. Kirurgialla jonossa olevista 12,7% (232). Psykiatriassa alle 23 v 4 potilasta. PTH:ssa 14 vrk:n hoitakuu toteutuu 79%, Suunth 3 kk:ssa 84% ja 4kk:ssa 10 %)	1-6/2024 sairauspoissaolopäiviä yht. 28362. Sairauspoissapäivien määrä vähentynyt 384:lle viime vuoden vastaavaan aikaan vrt:na.	UTV ohjelma käynnistynyt. Toimintatuotot 39,4%, toimintakulut 49,4% (henkilöstökulut 51,4%, palvelujen ostot 45,9%)

1.1.3 Perhe- ja sosiaalipalvelut

30 PERHE- JA SOSIAALIPALVELUT

TOIMINTATUOTOT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-6 / 2024	Tot-%	Ed. vuosi vast. ajank.	Muutos-%	Edellinen vuosi
306 MYYNTITUOTOT	6 673 700,00	0,00	6 673 700,00	3 191 947,03	47,83%	2 723 544,17	17,2%	6 574 088,62
320 MAKSUTUOTOT	5 684 400,00	-33 400,00	5 651 000,00	3 803 875,56	67,31%	2 565 120,47	48,29%	6 848 329,84
330 TUET JA AVUSTUKSET	603 100,00	0,00	603 100,00	240 030,53	39,8%	220 096,71	9,06%	726 916,69
350 MUUT TOIMINTATUOTOT	2 256 200,00	-35 800,00	2 220 400,00	1 331 590,37	59,97%	1 257 079,07	5,93%	2 810 787,46
YHTEENSÄ	15 217 400,00	-69 200,00	15 148 200,00	8 567 443,49	56,56%	6 765 840,42	26,63%	16 960 122,61

30 PERHE- JA SOSIAALIPALVELUT

TOIMINTAKULUT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-6 / 2024	Tot-%	Ed. vuosi vast. ajank.	Muutos-%	Edellinen vuosi
400 PALKAT JA PALKKIOT	-59 714 800,00	1 267 600,00	-58 447 200,00	-30 561 216,99	52,29%	-30 002 686,77	1,86%	-58 715 090,13
401 HENKILÖSIVUKULUT	-16 005 700,00	294 300,00	-15 711 400,00	-7 981 136,04	50,8%	-8 261 636,65	-3,4%	-15 780 692,48
430 PALVELUJEN OSTOT	-100 629 000,00	805 400,00	-99 823 600,00	-55 463 536,35	55,56%	-56 376 310,90	-1,62%	-111 268 581,59
450 AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-2 158 700,00	42 300,00	-2 116 400,00	-753 751,94	35,61%	-1 003 016,37	-24,85%	-1 901 493,11
470 AVUSTUKSET	-18 231 000,00	0,00	-18 231 000,00	-12 459 167,90	68,34%	-4 661 659,95	167,27%	-20 066 920,82
482 MUUT TOIMINTAKULUT	-456 100,00	600,00	-455 500,00	-293 597,27	64,46%	-215 047,14	36,53%	-538 312,31
YHTEENSÄ	-197 195 300,00	2 410 200,00	-194 785 100,00	-107 512 406,49	55,2%	-100 520 357,78	6,96%	-208 271 090,44
TOIMINTAKATE	-181 977 900,00	2 341 000,00	-179 636 900,00	-98 944 963,00	55,08%	-93 754 517,36	5,54%	-191 310 967,83

Perhe- ja sosiaalipalvelujen toimintatuotot ovat ylittyneet 6,5 % tasaisesta toteumasta, euroina ylitys on 933 t€. Toimintatuottojen ylityksen tekijänä on asiakasmaksujen nousu vuonna 2024. Asiakaslaskutus on toteutunut ajantasaisesti. Toimintatuotoissa on mukana ja toisaalta puuttuu tuottoja, jotka toteutuvat muutaman kerran vuodessa ja siten ei toteudu tasaisen toteuman mukaan.

Toimintakulut ovat ylittyneet 5,2 %, tasaisesta toteumasta euroina ylitys on merkittävän suuri 10 milj. €. Henkilöstökulut ovat ylittyneet noin 1,4 milj. €, lomarahat ja palkankorotukset toteutuivat kesäkuulla. Henkilöstökulujen ylitys tulee mahdollisesti seuraavilla kausilla laskemaan. Palvelujen ostojen ylitys on 5,5 % tasaisesta toteumasta, euroina ylitys on noin 5,5 milj. €. Ylityksen syynä on ostopalveluhintojen nousu sekä kulut, jotka kohdistuvat koko vuodelle. Asiakasmäärässä ei ole huomattavaa eroa verrattuna vuoteen 2023, jonka pohjalta talousarvio 2024 laadittiin. Avustukset ovat ylittyneet 18,3 % tasaisesta toteumasta, euroina ylitys on n.3,3 milj.€. Selittävänä tekijänä avustuksien ylityksessä on vammaisille annettavien avustusten kirjauskäytännön muutokset.

Kokonaisuudessaan perhe- ja sosiaalipalvelujen muutosneuvottelujen sekä UTV:n säästöjen vaikutukset ovat mahdollisesti tulossa myöhemmin.

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen päätavoitteet vuodelle 2024	Alueen väestön terveys, hyvinvointi ja turvallisuus kehittyvät positiivisesti	Palvelujen laatu ja asiakastyytyväisyys kehittyvät positiivisesti. Palveluille on asetettu selkeät laatuksiteerit	Erytishuomiota vaativat asiakasryhmät tunnistetaan ajoissa ja niihin kohdistetaan resursseja oikea-aikaisesti	Henkilöstö on osaavaa ja tyytyväistä, pito- ja vetovoima kehittyvät myönteisesti	Rahoitus on riittävää ja talous on tasapainossa
Strategiassa määritelty päätavoitetta kuvaava indikaattori	Sote-palvelutarvekerroin, jonka perusteella määräytyy noin 80 prosenttia hyvinvointialueen rahoituksesta Kansalaisten omatoimista varautumista tukevan työn kohdentuminen ja toteutuminen. Pelastustoimen onnettomuuksien ennaltaehkäisevän turvallisuustyön toteutuminen ja kohdentuminen. Kiireellisten hälytystehtävien toimintavalmiusajan toteutuminen riskialueittain	Asiakastyytyväisyys	Hoito- ja palvelutakuiden toteutuminen lakisääteisessä ajassa	Henkilöstön työhyvinvointi ja pysyvyys	Palvelutuotannon järjestämisen ja tuottamistapojen tasapaino Sote-palvelutarvekerroin, jonka perusteella määräytyy noin 80 prosenttia hyvinvointialueen rahoituksesta Talousarvio, sen toteutuminen ja sitä indikoivat kustannusindikaattorit
Toimialue:	Perhe- ja sosiaalipalvelut				
Toimialueen määrittelemä päätavoitetta kuvaava indikaattori	Palvelutarvetta kuvaavat muutokset, raskaampien palveluiden käyttö ei lisääntynyt.	Asiakastyytyväisyys Digitaalisten palveluiden osuus kasvaa.	Erytistä tukea tarvitsevien osuus asiakkaista	Eri ammattiryhmien palkkausrakenteet valmiina	Talousseuranta
Toimialue: miten tavoite näkyy koko toimialueen toiminnassa	Kotiin annettavien palvelujen määrä lisääntyy.	Asiakaspalaute, palvelun vastaavuus suhteessa tarpeisiin	Tunnistetaan palveluissa nykyistä paremmin palvelujen tarpeet		Talouden seuranta ja ostopalvelujen hallinta ja muutoksiin reagoidaan nopeasti.
Seuranta Q2	Kotiin annettavien palveluiden oma tuotanto on vahvistunut koko toimialueella. Tilastotiedon saatavuus edelleen haasteellista.	Chat-palvelua on laajentunut koko peson alueelle. Vihta-ajanvarausjärjestelmän on otettu käyttöön. Sähköinen perhekeskus on käytössä. Etävastaanottotyös kentely on käynnistynyt.	Vammaisten palveluissa RAI:n käyttöönotto on alkanut. Vammaisten palveluissa tehty selvitys tulevaisuuden asiakaskohtaisista palvelutarpeista. Työikäisten asumispalveluissa on laadittu on palvelu- ja toimintakuvaus, jonka osana on vahvistettu palvelutarpeen määrittelyä. Lastensuojelussa on tehty kattava perhekuntoutuksen selvitys, joka tulee suuntaamaan omaa palvelutuotantoa	Ammattinimikkeiden yhtenäistämistyö on käynnissä. Psykologien palkkausta on saatu yhdenmukaistettua.	Säännöllinen taloudenseuranta käynnistyy.

1.1.4 Ikäihmisten palvelut

40 IKÄIHMISTEN PALVELUT								
TOIMINTATUOTOT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-6 / 2024	Tot-%	Ed. vuosi vast. ajank.	Muutos-%	Edellinen vuosi
306 MYYNTITUOTOT	6 168 300	0	6 168 300	2 899 060	47,0%	3 706 897	-21,79%	6 664 484
320 MAKSUTUOTOT	32 861 700	0	32 861 700	17 513 415	53,29%	14 308 579	22,4%	33 229 382
330 TUET JA AVUSTUKSET	14 000	0	14 000	14 843	106,02%	11 316	31,17%	42 991
350 MUUT TOIMINTATUOTOT	5 695 800	0	5 695 800	3 111 997	54,64%	2 424 355	28,36%	6 101 646
YHTEENSÄ	44 739 800	0	44 739 800	23 539 314	52,61%	20 451 147	15,1%	46 038 502
40 IKÄIHMISTEN PALVELUT								
TOIMINTAKULUT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-6 / 2024	Tot-%	Ed. vuosi vast. ajank.	Muutos-%	Edellinen vuosi
400 PALKAT JA PALKKIOT	-83 372 600	1 978 000	-81 394 600	-44 053 845	54,12%	-43 551 012	1,15%	-85 412 549
401 HENKILÖSIVUKULUT	-22 058 800	554 000	-21 504 800	-10 365 955	48,2%	-11 203 917	-7,48%	-20 919 961
430 PALVELUJEN OSTOT	-100 571 600	941 600	-99 630 000	-52 092 132	52,29%	-48 552 132	7,29%	-96 406 701
450 AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-3 083 400	33 800	-3 049 600	-1 349 626	44,26%	-1 414 184	-4,57%	-2 895 387
470 AVUSTUKSET	-10 211 500	509 200	-9 702 300	-4 791 176	49,38%	-3 224 854	48,57%	-9 598 219
482 MUUT TOIMINTAKULUT	-1 601 900	10 700	-1 591 200	-769 792	48,38%	-352 045	118,66%	-862 864
YHTEENSÄ	-220 899 800	4 027 300	-216 872 500	-113 422 526	52,3%	-108 298 144	4,73%	-216 095 681
TOIMINTAKATE	-176 160 000	4 027 300	-172 132 700	-89 883 212	52,22%	-87 846 997	2,32%	-170 057 179

Ikäihmisten palveluissa kokonaisuus ylittää talousarvion kesäkuun tilanteessa (tasainen toteuma olisi 50 %).

Toimintatuotot kokonaisuutena ylittävät. Maksutuotot ylittävät lähes 1,1 milj. euroa tasaisen toteuman.

Toimintakulut ylittävät kokonaisuutena. Henkilöstökulut ylittävät tällä hetkellä tasaiseen toteumaan verraten noin 3 milj. €. Kuitenkin on huomioitava, että lomarahoja ei ole jaksotettu tasaisesti vuodelle, vaan ne toteutuvat kesäkuulla. Lomautuksista ei tule suurta säästöä ikäihmisten palvelujen toimialueelle. Palvelujen ostoissa ylitystä on asiakaspalvelujen ostoissa kotihoidon ja ympärivuorokautisen palveluasumisen kohdalla. Muiden palveluiden ostoissa tällä hetkellä ylittävät henkilöstön matkustuskulut ja muut kuljetuspalvelukulut, pesulapalvelut ja ICT-palvelut. Aineiden ja tarvikkeiden käyttö on ollut talousarviota pienempää. Avustukset (pääasiassa omaishoidontuki) tällä hetkellä talousarviossa. Poistot eivät ole toteutuneet suunnitellusti.

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen päätavoitteet vuodelle 2024	Alueen väestön terveys, hyvinvointi ja turvallisuus kehittyy positiivisesti	Palvelujen laatu ja asiakastytyväisyys kehittyy positiivisesti. Palveluille on asetettu selkeät laatuksiteerit	Erityishuomiota vaativat asiakasryhmät tunnistetaan ajoissa ja niihin kohdistetaan resursseja oikea-aikaisesti	Henkilöstö on osaavaa ja tyytyväistä, pito- ja vetovoima kehittyy myönteisesti	Rahoitus on riittävää ja talous on tasapainossa
Strategiassa määritelty päätavoitetta kuvaava indikaattori	Sote-palvelutarvekerroin, jonka perusteella määräytyy noin 80 prosenttia hyvinvointialueen rahoituksesta Kansalaisten omatoimista varautumista tukevan työn kohdentuminen ja toteutuminen. Pelastustoimen onnettomuuksien ennaltaehkäisevän turvallisuustyön toteutuminen ja kohdentuminen. Kireellisten hälytystehtävien toimintavalmiusajan toteutuminen riskialueittain	Asiakastytyväisyys	Hoito- ja palvelutakuiden toteutuminen lakisääteisessä ajassa	Henkilöstön työhyvinvointi ja pysyvyys	Palvelutuotannon järjestämis- ja tuottamistapojen tasapaino Sote-palvelutarvekerroin, jonka perusteella määräytyy noin 80 prosenttia hyvinvointialueen rahoituksesta Talousarvio, sen toteutuminen ja sitä indikoivat kustannusindikaattorit
Toimialue:	Ikäihmisten palvelut				
Toimialueen määrittelemä päätavoitetta kuvaava indikaattori	Ikääntyvien henkilöiden hyvinvointia tukevien palvelumuotojen kehittyminen ja saavutettavuus	Koko toimialueella on käytössä säännöllisen kotihoitopalvelun ja ympärivuorokautisen palveluasumisen yksiköissä RAI arviointi- ja laatu järjestelmä	Asiakkaiden palvelutarpeisiin vastataan oikea-aikaisesti ja tarvetta vastaavin keinoin	Työyksiköissä toteutuu uuden henkilöstön perehdytys ja kaikissa yksiköissä on ajantasainen perehdytysmateriaali Henkilöstön riittävyyden seuranta tehdään säännöllisesti: lakisääteisen henkilöstömitoituksen seuranta, asiakastyöajan seuranta, sairauspoissaolojen määrä, avointen vakanssien määrä	Oman palvelutuotannon suoritteen suurimpien palvelukokonaisuuksien osalta on laskettu ja vertailtu yksityisten palveluntuottajien palvelutarjontaan on tehtävissä säännöllisesti
Toimialue: miten tavoite näkyy koko toimialueen toiminnassa	75-vuotta täyttäneiden kuntalaisten hyvinvointipäivien kävijämäärä/vuosi	Saadaan ajantasaista tietoa palvelun laadusta ja josta saatavan vertailutiedon avulla voidaan palvelutoiminnan laatua edelleen kehittää. Palvelualueilla sovitaan tietyt RAI-laatumittarit ja niille tavoitearvot, joita seurataan koko vuoden	Ikäihmisten asiakasohjauksen neuvonta- ja ohjauspalveluihin tulevista yhteydenotoista enintään 25% ohjautuu palvelutarpeen arviointiin. RAI- arviointimittareita käyttäen tunnistetaan erityishuomiota vaativat asiakasryhmät ja palveluita myönnetään asiakkaille myöntämisperusteiden mukaisesti	Henkilöstön pito- ja vetovoima lisääntyy eli henkilöstövaihtuvuus vähenee. Poissaolopäivien määrä vähentyy	Palvelutoiminnan kustannuslaskenta on jatkuvaa oman toiminnan ja ostopalveluiden osalta. Palveluiden tuottamistapojen kehittämisessä keskeinen tekijä on kustannustietoisuus.
Seuranta Q2	75-vuotiaiden päivät ovat alkaneet kevään 2024 aikana, ei vielä kävijämääriä ilmoitettavissa	Palvelualueista kotihoitoon ja ympärivuorokautiseen palveluasumiseen on sovittu seurattavat mittarit. Asiakasohjauksessa käytössä palvelutarpeen arvioinnin sovitut mittarit. Toimintakyvyn tuen palveluissa käytetään RAI-laatumittareita vasta soveltuvin osin, ei seurattavia mittareita.	Tilanne kesäkuun 2024 lopussa: palvelutarpeen arviointiin on edennyt kaikista yhteydenotoista 20%. RAI-järjestelmän käyttöä ja osuutta erityistä huomiota vaativien asiakasryhmien tunnistamista kehitetään vuoden aikana.	Henkilöstön irtisanoutumisten määrä (poislukien eläköityneet) v. 2023 91 henkilöä, tilastovertilua kuluvan vuoden osalta pystytään tekemään 1-6 raportointiin. Sairauspoissaolojen määrä 1-6/2023 (28 650 pv) vs. 1-6/2024 (27 020 pv)	Ympärivuorokautisen palveluasumisen oman tuotannon kustannuslaskentaa tehdään ja kotihoitopalveluiden kustannuslaskenta valmistelussa. Kuntouttavan lyhytaikaishoivan osalta tarve toteuttaa kustannuslaskentaa. Logex costing -järjestelmän kautta tavoite saada säännönmukainen kustannuslaskenta toteutumaan

1.1.5 Pelastustoimi

50 PELASTUSTOIMI								
TOIMINTATUOTOT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-6 / 2024	Tot-%	Ed. vuosi vast. ajank.	Muutos-%	Edellinen vuosi
306 MYYNTITUOTOT	229 500	-70 000	159 500	132 272	82,93%	145 026	-8,79%	339 853
320 MAKSUTUOTOT	305 000	0	305 000	0	0,0%	0		0
350 MUUT TOIMINTATUOTOT	110 000	5 000	115 000	3 582	3,11%	1 786	100,56%	17 763
YHTEENSÄ	644 500	-65 000	579 500	135 854	23,44%	146 812	-7,46%	357 615
50 PELASTUSTOIMI								
TOIMINTAKULUT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-6 / 2024	Tot-%	Ed. vuosi vast. ajank.	Muutos-%	Edellinen vuosi
400 PALKAT JA PALKKIOT	-9 710 000	-334 700	-10 044 700	-5 124 800	51,02%	-4 773 177	7,37%	-10 475 020
401 HENKILÖSIVUKULUT	-2 315 700	-79 100	-2 394 800	-1 180 379	49,29%	-1 202 971	-1,88%	-2 510 776
430 PALVELUJEN OSTOT	-2 064 700	38 200	-2 026 500	-737 005	36,37%	-687 066	7,27%	-1 295 451
450 AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-1 200 500	5 900	-1 194 600	-846 642	70,87%	-523 846	61,62%	-1 105 319
482 MUUT TOIMINTAKULUT	-43 000	3 000	-40 000	-30 205	75,51%	-15 350	96,78%	-47 226
YHTEENSÄ	-15 333 900	-366 700	-15 700 600	-7 919 032	50,44%	-7 202 410	9,95%	-15 433 791
TOIMINTAKATE	-14 689 400	-431 700	-15 121 100	-7 783 177	51,47%	-7 055 598	10,31%	-15 076 176

Ukrainan kriisin vaikutus toimintaan ja talouteen:

Venäjän hyökkäyssodalla Ukrainaan on ollut heijastusvaikutuksia pelastuslaitoksen toimintaan ja talouteen. Paloasemilla on varauduttu mahdolliseen sähköpulaan ja testattiin varavoimajärjestelyt sekä tehtiin täydentäviä hankintoja. Ukrainan sodasta saatuja tietoja hyödynnetään suunnitelmassa pelastuslaitoksen toimintaa poikkeusoloissa. Edellä olevan takia on perustettu, varustettu ja koulutettu rauniopelastusryhmä ja köysipelastusryhmä.

Polttoaineiden saatavuutta on kehitetty paloasemien valmiuskartoituksen perusteella. Henkilöstön väestönsuojelukoulutus on aloitettu, säteilytilanneohjeet on päivitetty ja mittausvälineet tarkastettu.

Pelastuslaitos on ylläpitänyt suunnitelmaa väestöhälytintärjestyksen kehittämistä alueen riskianalyysin perustuen. Uusien hälyttimien hankinta ja olemassa olevien hälyttimien ylläpito on toteutettu kehittämissuunnitelman mukaisesti. Väestöhälyttimien tekniikka on erityisen kallista hankkia ja ylläpitää.

Poikkeusolojen johtamisvalmiuden varmistaminen on edellyttänyt teknisiä järjestelyjä ja laitehankintoja johtokeskukseen.

Ympäristön ja sääilmiöiden vaikutukset toimintaan ja talouteen:

Pelastuslaitos on seurannut Suomessa ja ulkomailla tapahtuvia onnettomuuksia ja sääilmiöitä osana jokapäiväisiä työtehtäviä.

Vuodenvaihteen 2023–2024 pakkasjakso, kustannusvaikutusten kuvaus:

Vuodenvaihteen 2023–2024 pakkasjakso lisäsi pelastustoimen kiireellisten tehtävien hälytysmäärää arvioilta 40 % edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna tammi-helmikuun ajalta. Merkittäviä kustannusvaikutuksia syntyi erityisesti lukuisten suurpalojen takia, jotka sattuivat 25–30 asteen pakkasessa. Näissä jouduttiin tehtävien pitkäkestoisuuden lisäksi huomioimaan normaalista poikkeavat henkilöstön vaihdot pakkasen takia. Lisäksi pakkasen takia kaluston käyttö oli haastavaa ja se johti lukuisiin vika- ja vauriotilanteisiin. Tämä näkyy korjausmäärärahojen käytössä.

Toukokuun hellejakso, kustannusvaikutusten kuvaus:

Maastopaloista ja roskien polttamisesta aiheutui lukuisia rakennuspaloja sekä pitkäkestoisia maastopaloja.

Henkilöstökulujen kustannusvaikutusten kuvaus:

Hälytys- ja kutsurahaa koskevan paikallisen sopimuksen käyttöönotto on lisännyt kustannuksia. Paikallisella sopimuksella hälytysraha maksetaan kolminkertaisena A ja B tehtävissä ja kaksinkertaisena C ja D tehtävissä.

Hyvtes 1.3.2023 voimaan tulleen sopimushenkilöstön (noin 800 henkilöä) ammattialalisää koskeva kirjaus on lisännyt merkittävästi kustannuksia. Lisäksi on huomioitava, että ammattialalisä on jouduttu maksamaan takautuvasti 1.3.2023 lähtien jo maksettuihin palkkoihin. Lisäksi ammattialan lisän käyttöönotolla oli vaikutuksia lomakertymään ja lomapalkkavelkaan. Lomakertymä johtaa lisäsjajaisten tarpeen kasvuun. Arvioidaan, että kustannusvaikutus on noin 400 000 €.

Vuokrasopimukset, kustannusvaikutusten kuvaus:

Lehtimäen paloaseman vuokrasopimus sanottiin irti ja uusi vuokrasopimus korvaaviin tiloihin solmittiin Alajärven kaupungin kanssa. Järjestelystä syntyi irtaimistohankintakustannuksia vuosille 2023 ja 2024 ja myöhemmin lisäkustannuksia tulee laajennuksen takia (vuokrattava pinta-ala kasvaa).

Paloasemilla on merkittävä määrä teknisiä laitteita ja erityisirtaimistoa. Aikaisemmin näiden ylläpito, huolto ja kunnossapito ovat kuuluneet kaikki vuokranantajalle.

Vuokrasopimusten päivittämisen jälkeen paloasemien ylläpitokustannuksia on siirtynyt hyvinvointialueen maksettavaksi.

Muutamilla paloasemilla on sisäilmaongelmiin liittyviä haasteita, mutta näistä ei ennusteta syntyvän lisäkustannuksia, koska nämä ovat vuokrasopimukseen kuuluvia kiinteistön kunnossapitoon liittyviä kustannuksia.

Uudet tehtävät, kustannusvaikutusten kuvaus:

Sisäministeriön asetus pelastustoimen tilannekuvatoiminnasta (151/2024) on uusi tehtävä ja sen mukaan pelastustoimen tilannekuva on päivitettävä 1.9.2024 alkaen joka päivä klo 10.00. Lisäksi tilannekuva päivitetään TUVE-koneella, joka velvoittaa pelastustoimen TUVE-koneiden laajaan käyttöön pelastustoimen tehtävien johtamisessa.

Poistuvat tehtävät, kustannusvaikutusten kuvaus:

Aluehallituksen (12.12.2023) hyväksymän pelastustoimen palveluhinnaston ja lain hyvinvointialueesta (611/2021, 22 §) perusteella markkinarajapinnassa tapahtuva toiminta mm. sammutinhuolto, turvallisuuskoulutukset on keskeytetty ja tämä näkyy toimintatuottojen vähentymisenä. Toimenpiteellä on ollut myös heikentäviä vaikutuksia henkilöstön työhyvinvointiin ja osaamisen kehittämiseen.

Arvio koko vuoden tilanteesta:

Pelastustoimen talouden ja toiminnan suurin muutostekijä on onnettomuuksien määrä ja -laatu. Vuosi 2023 oli talouden muutostekijöiden osalta suotuisa. Kiireellisten tehtävien määrässä tapahtui pientä laskua ja erityisen merkittäviä suuria tai pitkäkestoisia onnettomuuksia ei sattunut. Vuoden 2024 arvioidaan alkuvuoden ja kesän osalta poikkeavan edellisestä ja talouden muutostekijät ovat kasvattamassa pelastustoimen kustannuksia.

Palvelutoiminnan tavoitteen kuvaus	Tavoitteen kriteerit ja mittari	Seuranta Q2
<p>Kiireellisessä pelastustoiminnassa saavutetaan palvelutasopäätöksessä hyväksytyt pelastustoiminnan toimintavalmiusajat (PeL 28 §)</p> <p>Onnettomuuskehityksen seuranta (PeL 43 §)</p>	<p>Ensimmäinen yksikkö: Riskialue I (6 min) Riskialue II (10 min) Riskialue III (20 min) Riskialue IV (- min)</p> <p>Tehokas pelastustoiminta: Riskialue I (11 min) Riskialue II (14 min) Riskialue III (23 min) Riskialue IV (- min)</p> <p>Hälytysmäärän ja - onnettomuustyyppien seuranta.</p> <p>Mittari: Pronto, toimenpiderekisteri (PeL 91§)</p>	<p>I 6:15 (46%) II 5:51 (91%) III 7 6:49 (100%) IV 10:44 (100%)</p> <p>I 7:37 (95%) II 8:57 (90%) III 10:58 (96%) IV 15:04 (95%)</p> <p>Toteutettu</p>
<p>Onnettomuuksien ehkäisy ja valvontatoiminta</p>	<p>Eritystä vaara aiheuttavien kohteiden (PeL 48 §) ulkoiset pelastussuunnitelmat on tehty 100 %</p> <p>Yritys- ja laitoskohteiden (A1-A6) valvonnan määrätavoite toteutuu 90 % tavoitteesta.</p> <p>Paloturvallisuuden Itsearviointin (B1-B2 kohteiden) määrätavoite toteutuu 85 % tavoitteesta.</p> <p>Onnettomuuksien ehkäisyn ja valvontatoiminnan laatua sekä vaikuttavuutta seurataan onnettomuuksien lukumäärää ja pelastustoiminnan onnistumista sekä vahinkojen, vakavasti loukkaantuneiden ja menehtyneiden lukumäärää seuraamalla.</p> <p>Mittari: Merlot, valvontarekisteri (PeL 93 §)</p>	<p>Toteutunut 100%</p> <p>Toteutunut 56% 729/1301</p> <p>Toteutama 76%</p> <p>Käynnissä jatkuvasti</p>
<p>Omatoimisen varautumisen toteutuminen</p>	<p>Pelastussuunnitelmien, yleisötilaisuuksien Pelastussuunnitelmien valvonnan laadun ja määrän seuranta.</p> <p>Mittari: Merlot, valvontarekisteri (PeL 93 §)</p> <p>Turvallisuusviestinnän toteutuminen 20 % väestöstä.</p> <p>Mittari: Pronto, toimenpiderekisteri (PeL 91 §)</p>	<p>Käynnissä jatkuvasti</p>
<p>Pelastuslaitoksen palvelut ovat laadukkaita ja vaikuttavia. Laadun ja vaikuttavuuden arviointi toteutuu säännöllisesti kaikissa palveluissa</p>	<p>Mittari: Omavalvontaohjelma (Pelastustoimen järjestämislaki 16 §)</p>	<p>Aloitettu Q1</p>

1.1.6 Hallinto- ja strategiapalvelut

60 HALLINTO- JA STRATEGIAPALVELUT

TOIMINTATUOTOT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-6 / 2024	Tot-%	Ed. vuosi vast. ajank.	Muutos-%	Edellinen vuosi
306 MYYNTITUOTOT	1 807 500	0	1 807 500	806 977	44,65%	845 096	-4,51%	2 231 163
320 MAKSUTUOTOT	135 000	0	135 000	72 031	53,36%	44 211	62,92%	111 988
330 TUET JA AVUSTUKSET	3 335 100	0	3 335 100	531 484	15,94%	452 700	17,4%	3 677 889
350 MUUT TOIMINTATUOTOT	1 372 500	250 000	1 622 500	705 468	43,48%	683 382	3,23%	1 858 804
YHTEENSÄ	6 650 100	250 000	6 900 100	2 115 960	30,67%	2 025 389	4,47%	7 879 843

60 HALLINTO- JA STRATEGIAPALVELUT

TOIMINTAKULUT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-6 / 2024	Tot-%	Ed. vuosi vast. ajank.	Muutos-%	Edellinen vuosi
400 PALKAT JA PALKKIOT	-60 444 500	2 748 500	-57 696 000	-32 280 717	55,95%	-32 347 378	-0,21%	-61 312 886
401 HENKILÖSIVUKULUT	-14 553 100	646 600	-13 906 500	-7 512 732	54,02%	-8 197 985	-8,36%	-14 821 232
430 PALVELUJEN OSTOT	-36 762 400	2 289 500	-34 472 900	-15 591 281	45,23%	-14 430 385	8,04%	-29 086 180
450 AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-15 094 200	718 800	-14 375 400	-7 941 516	55,24%	-7 110 151	11,69%	-15 127 969
470 AVUSTUKSET	0	0	0	0		-20 012	-100,0%	-120 012
482 MUUT TOIMINTAKULUT	-63 066 900	844 500	-62 222 400	-32 995 850	53,03%	-27 271 081	20,99%	-60 561 111
YHTEENSÄ	-189 921 100	7 247 900	-182 673 200	-96 322 098	52,73%	-89 376 992	7,77%	-181 029 390
TOIMINTAKATE	-183 271 000	7 497 900	-175 773 100	-94 206 138	53,6%	-87 351 602	7,85%	-173 149 546

Tuottopuolella työterveyshuollon Kela-korvaus kirjataan vasta tilinpäätöksessä eikä sitä ole jaksotettu toteumaan. Siksi tukien ja avustusten toteuma on alhainen.

Henkilöstökulujen toteumaprosentti on korkea osittain johtuen lomarahojen maksamisesta kesäkuulla. Toisaalta muutosneuvotteluiden ja UTV:n toimenpiteistä odotetaan huomattavia säästöjä toimialueelle.

Aineissa ja tarvikkeissa elintarvikkeiden toteuma tasaantuu UTV-toimenpiteiden vaikutuksesta vasta syksyllä. Lämmityksen toteumassa on normaalia vuodenaajoista johtuvaa vaikutusta toteumaan. Terveyskirjaston kulut kirjautuvat alkuvuosisipainotteisesti.

Vuokrakulujen toteuma on yli tasaisen toteuman ja vuokrat tulevat ylittämään muutetun talousarvion.

<p>Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen päätavoitteet vuodelle 2024</p>	<p>Alueen väestön terveys, hyvinvointi ja turvallisuus kehittyvät positiivisesti</p>	<p>Palvelujen laatu ja asiakastytyväisyys kehittyvät positiivisesti. Palveluille on asetettu selkeät laatukriteerit</p>	<p>Erityishuomiota vaativat asiakasryhmät tunnistetaan ajoissa ja niihin kohdistetaan resursseja oikea-aikaisesti</p>	<p>Henkilöstö on osaavaa ja tyytyväistä, pito- ja vetovoima kehittyvät myönteisesti</p>	<p>Rahoitus on riittävää ja talous on tasapainossa</p>
<p>Strategiassa määritelty päätavoitetta kuvaava indikaattori</p>	<p>Sote-palvelutarvekerroin, jonka perusteella määräytyy noin 80 prosenttia hyvinvointialueen rahoituksesta Kansalaisten omatoimista varautumista tukevan työn kohdentuminen ja toteutuminen. Pelastustoimen onnettomuuksien ennaltaehkäisevän turvallisuustyön toteutuminen ja kohdentuminen. Kiiirellisten hälytystehtävien toimintavalmiusajan toteutuminen riskialueittain</p>	<p>Asiakastytyväisyys</p>	<p>Hoito- ja palvelutakuiden toteutuminen lakisääteisessä ajassa</p>	<p>Henkilöstön työhyvinvointi ja pysyvyys</p>	<p>Palvelutuotannon järjestämis- ja tuottamistapojen tasapaino Sote-palvelutarvekerroin, jonka perusteella määräytyy noin 80 prosenttia hyvinvointialueen rahoituksesta Talousarvio, sen toteutuminen ja sitä indikoivat kustannusindikaattorit</p>

Toimialue:	Hallinto- ja strategiapalvelut				
Toimialueen määrittelemä päätavoitetta kuvaava indikaattori	Toiminta on turvallista ja jatkuvuus häiriötilanteissa on varmistettu. INDIKAATTORI: - kriittiset riskit (luokittelu) - ohjeistus (Kyllä/ei) - Haipro-ilmoitusten määrä ja riskiluokitus	Tarjotaan työkalut asiakastytyväisyyden mittaamiseen (Kyllä/ei) Toteutetaan organisaatiotasoinen asiakaslähtöisen palvelun koulutuskokonaisuus INDIKAATTORI: Saavutettavuuden ja osallistumisen seuranta Palvelut ovat laadukkaita ja lainmukaisia: - Hankinnat: markkinaoikeuden tuomiot - TESA: muistutusten määrä /tuomioistuinkäsittely - Työriitojen määrä, joissa tuomio HVA:n vastainen	Asiakassegmentointiin tarvittavaa dataa palveluiden käytettävissä. (Kyllä/Ei)	Henkilökuntaa on riittävästi toiminnan ylläpitämiseen ja kehittämiseen. Henkilökunta on sitoutunutta ja tyytyväistä. HR:n eri indikaattorit Kehitetään etä- ja digikouluttautumisen mahdollisuuksia. - %-osuus kaikista koulutuksista YTA-yhteistyön hyödyntäminen. (Kyllä/Ei)	Koko hyvinvointialueella säästyneet vuokratulot (tavoite 20 %). Tilojen käyttötehokkuuden lisääminen asiakaslähtöisesti. Aluevaltuuston 9.10.2023 hyväksymän UTV-ohjelman mukaiset toimenpiteet, jotka kohdistuvat hallinto- ja strategiapalveluihin toteutetaan UTV-aikataulun mukaisesti. Hankinnat on toteutettu hankintastrategian ja ohjeistuksen mukaisesti, huomioiden hyvinvointialueen palvelustrategia
Toimialue: miten tavoite näkyy koko toimialueen toiminnassa	Kehitetään kokonaisturvallisuutta ja riskienhallintaa.	Suunnitellaan ja toteutetaan riittävä ohjaus ja valvonta.	Työsetään asiakassegmentointiin tarpeellinen data/työkalu yhdessä palveluista vastaavien toimialueiden/palvelu alueiden kanssa.	Kehitetään koulutusten saavutettavuutta ja digitaalisuutta	Valmistellaan ja toimeenpannaan hallinto- ja strategiapalveluille kohdistuvat UTV-ohjelman mukaiset toimenpiteet. Hankinnat suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä toimialueiden kanssa huomioiden tuotantopoihin liittyvät linjaukset. Kehitään edelleen sopimushallintaa ja lisätään hankinta-osaamista.
Seuranta Q2	Perustettu laatu- ja asiakasturvallisuustyöryhmä sekä rakennettu intraan työn tueksi Asiakas- ja potilasturvallisuus perehdytysosio. HYTEN osalta on käynnistetty alueellinen elintapaohjauksen malli yhdessä kuntien liikuntaneuvonnan kanssa. Turvallisuusryhmä on aloittanut toimintansa. Haipro-ilmoituksia seurataan kuukausittain HR-raportoinnin yhteydessä. Turvallisuuskoulutuksen järjestämisestä on kehitetty vastaamaan yksikköjen erilaisia tarpeita. Valmiussuunnittelussa on pidetty toimialuekohtaisia työpajoja. Riskienhallinnan prosessia ja toimijoiden rooleja selkeytetään. Työsuojelun yhteistyöryhmä on aloittanut toimintansa.	Tekstiviestipalautepilotti on toteutettu. Palautetta saatiin sen kautta runsaasti. Seuraava vaihe on laajentaa ko. palautteenantomuotoa muihin toimintoihin. Neljännesvuositain julkaistaan omavalvonnan toteutumisen seurantaraportti.	Toteuman aikatieta on saatavilla, mutta segmentoinnin rajaukseen käytettävä data on määrittelemättä.	Etäkoulutusmahdollisuuksia kehitetään koko ajan. Etäkoulutuksia oli kaikista järjestetyistä koulutuksista 44%. Koulutuksiin osallistui yhteensä 12 875 henkilöä, joista lähiopetukseen osallistuneita oli 80 %. Simulaatiokoulutusta on kehitetty ja hankittu mm. liikuteltava välineistö, jonka avulla koulutuksia pystyy toteuttamaan ympäri maakuntaa. HR-raportoinnin yhteydessä seurataan kuukausitasolla vaihtuvuutta (eläköityminen, irtisanoutuminen, alkanee palvelussuhtet jne). Lähtökysely käytössä ja sen kautta voidaan seurata, miksi työnantaja vaihdetaan muuten kuin eläköitymisen yhteydessä. KV-rekryyn on panostettu vahvasti.	Vuokraneuvottelut käynnissä kuntien kanssa. Niiden etenemisestä raportoidaan erikseen. Ruokapalveluissa aluevaltuusto on päättänyt palveluverkon uudistamisesta ja tätä koskevat muutokset ovat käynnissä. Välinehuollossa välinehuollon keskittäminen 3 toimipesteeseen jatkuu. Puhtauspalveluissa toiminnan uudistaminen on sidoksissa palveluverkkopäätöksiin, jotka eivät ole edenneet. Sihteeripalveluissa puheentunnistuksen käyttöönotto etenee. Tekniikassa, kiinteistöpalveluissa ja rakentamisessa tehdään selvitys siitä, kuinka toiminta on tarkoituksenmukaista organisoida uudelleen ja tämä työ etenee syksyn 2024 aikana. Henkilöstöpalveluissa uuden hr-järjestelmän käyttöönotto etenee. Hankintapalveluissa aloitettu toimialueiden johtoryhmyhteistyö. Lisäksi palvelualueella tarvittaessa jorkykyntejä. Kysy hankinnasta-kyselytunteja ja infoja jatkettu. Hankinta- ja logistiikkapalvelut kouluttavat HYVAEP-Akatemissa uusille esihenkilöille. EPHVA valittu osallistumaan hankintojen HVA-Akatemiaan, jossa kehitetään hankintaprosesseja yhteistyössä osallistuvien HVAiden kanssa. Koko organisaatiossa toteutattavat Taloustaitajatunnit käynnistyivät 04/2024 ja ovat toteutuneet huhti-, touko- ja kesäkuussa. Taloustaitajatunneilla käsitellään toimialueittain taloutta, HR-asioita ja hankintoja. Kesäkuussa Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueelle Valtioneuvosto ei myöntänyt lainanottovaluttua. Hyvinvointialue pysyi neuvottelujen käynnistymistä 06/2024 lainanottovaltuuden muuttamiseksi. Neuvottelut käynnistyvät 08-09/2024. Hankintatoimen työnjakoa on tarkasteltu ja kehitetään. Yhteishankintojen toteutumista hankintastrategian mukaisesti on edistetty.

1.1.7 Hankkeet

80 HANKKEET

TOIMINTATUOTOT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-6 / 2024	Tot-%	Ed. vuosi vast. ajank.	Muutos-%	Edellinen vuosi
306 MYYNTITUOTOT	0,00	0,00	0,00	0,00		145,15	-100,0%	145,15
330 TUET JA AVUSTUKSET	15 300 400,00	331 700,00	15 632 100,00	2 274 808,37	14,55%	7 658 076,85	-70,3%	14 836 497,76
350 MUUT TOIMINTATUOTOT	0,00	0,00	0,00	0,00		26 699,85	-100,0%	27 450,24
YHTEENSÄ	15 300 400,00	331 700,00	15 632 100,00	2 274 808,37	14,55%	7 684 921,85	-70,4%	14 864 093,15

80 HANKKEET

TOIMINTAKULUT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-6 / 2024	Tot-%	Ed. vuosi vast. ajank.	Muutos-%	Edellinen vuosi
400 PALKAT JA PALKKIOT	-6 305 200,00	-32 100,00	-6 337 300,00	-2 096 771,98	33,09%	-2 054 593,48	2,05%	-6 961 464,74
401 HENKILÖSIVUKULUT	-1 490 800,00	-7 800,00	-1 498 600,00	-481 419,67	32,12%	-518 152,90	-7,09%	-1 748 689,29
430 PALVELUJEN OSTOT	-12 697 700,00	-270 200,00	-12 967 900,00	-2 999 163,90	23,13%	-4 579 020,25	-34,5%	-9 391 928,15
450 AINEET,TARVIKKEET JA TAVARAT	-14 900,00	1 500,00	-13 400,00	-18 922,02	141,21%	-15 802,63	19,74%	-192 493,13
470 AVUSTUKSET	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00		-17 764,77
482 MUUT TOIMINTAKULUT	-1 487 100,00	-1 200,00	-1 488 300,00	-35 975,56	2,42%	-189 721,97	-81,04%	-194 319,43
YHTEENSÄ	-21 995 700,00	-309 800,00	-22 305 500,00	-5 632 253,13	25,25%	-7 357 291,23	-23,45%	-18 506 659,51
TOIMINTAKATE	-6 695 300,00	21 900,00	-6 673 400,00	-3 357 444,76	50,31%	327 630,62	-1 124,77%	-3 642 566,36

Hankkeiden toimialueeseen kuuluvat ulkopuolista rahoitusta saavat hankkeet ja omarahoitettavat hankkeet.

Hankekirjanpidossa seurataan myös toiminnan vakiinnuttamiseen ja kehittämiseen myönnetyn avustuksen käyttöä. Lisäksi hankkeiden talousarvioon sisältyy vielä käytettävissä olevat osuudet valtionavustuksista sote- ja pelastustoimen uudistuksen ICT-valmistelukustannuksiin.

Toimintatuottoihin on kirjattu saatavat avustukset niiden hankkeiden osalta, joiden maksatusjakso on päättynyt kesäkuun lopussa tai aiemmin alkuvuoden aikana.

Toimintakulujen toteuma (25,25 %) on huomattavasti alle tasaisen toteuman (50 %). Vakiinnuttamiseen ja kehittämiseen myönnettyä avustusta on kesäkuun loppuun mennessä käytetty vasta 1,6 milj. euroa, kun talousarviossa tälle vuodelle suunniteltiin yhteensä 8,4 milj. euron kuluja. Yhteensä rahoitusta on käytettävissä vuoden 2025 loppuun mennessä 13,98 milj. euroa.

Taulukossa on eritelty kaikki avustukset, jotka ovat käytössä kuluvana vuonna hyvinvointialueen kustannuksiin sekä näiden avustusten tilanne raportoitavalla ajanjaksolla. Taulukossa ei ole mukana 2023 päättyneitä hankkeita, joille on muodostunut raportointiajan kustannuksia alkuvuodesta.

	Toteutus- aika	Myönnetty avustus	Aikaisemmin käytetty osuus	Suunniteltu toimintakulu- arvio 2024	Toteuma vuoden alusta
Ulkopuolista rahoitusta saavat hankkeet ja muut avustukset					
8005 Hyvinvoiva Etelä Pohjanmaa STM/NextGenerationEU	2023-2025	9 584 000	1 601 377	3 597 100	1 497 031
8006 Hyvinvoiva Etelä Pohjanmaa 4 STM/NextGenerationEU	2024-2025	152 000		37 000	0
8007 Avustus hyvinvointialueen ICT- muutokseen STM	2021-2025	9 457 745	6 408 667	3 049 077	584 259
8009 Avustus välttämättömiin ICT-valmistelukustannuksiin VM	2023-2024	4 215 150	3 885 556	329 594	329 594
8012 Taidekokoelman kartoitus ja kehittäminen Taike	2022-2024	20 000	10 091	9 909	2 252
8013 Barnahus STM	2024	198 400		198 400	95 271
8018 Ruoka-aputoiminta STM	2024	6 500		6 500	0
8019 Vetoa ja pitoa STM	2024	24 135		24 135	4 675
8023 NatuReach ERDF	2023-2025	219 791	91 255	42 800	25 689
8026 AISAPA STM	2022-2024	112 748	34 739	78 009	25 960
8027 Kansa-Koulu 5 STM	2023-2025	90 300	69 475	20 825	21 137
8029 SULAVA STM	2024-2025	183 841		79 300	5 165
8031 Avustus toiminnan vakiinnuttamiseen -8036 ja kehittämiseen VM	2023-2025	13 897 849	97 487	8 401 900	1 646 430
Omarahoitettavat hankkeet					
8501 Digitalisaation edistäminen				2 419 500	284 913
8502 APTJ ja tuotannonohjaus				4 253 800	994 498

2 Hyvinvointialueiden rahoitus vuonna 2024

Hyvinvointialueiden rahoitus perustuu pääosin valtion yleiskatteiseen laskennalliseen rahoitukseen. Alueet päättävät itsehallintonsa nojalla rahoituksen käytöstä ja kohdentamisesta. Rahoituksen taso kohdennetaan alueille laskennallisten kriteereiden perusteella ja tarkistetaan vuosittain.

Hyvinvointialueella on oikeus lisärahoitukseen, jos asukkaiden lakisääteiset perusoikeudet sosiaali- ja terveydenhuollon tai pelastustoimen palveluiden osalta vaarantuvat.

2.1 Hyvinvointialueen rahoituksen määräytyminen

Hyvinvointialueiden rahoituksen on turvattava perustuslain edellyttämällä tavalla riittävien sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestäminen.

Hyvinvointialueiden saama valtion rahoitus on yleiskatteista. Hyvinvointialueet voivat siis päättää itse siitä, miten ja mihin rahat käytetään.

Rahoitus on myös laskennallista. Laskentamallissa otetaan huomioon useita kriteerejä, joita painotetaan rahoituslaissa määritellyillä osuuksilla:

- hyvinvointialueiden asukasmäärä
- sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarvetta kuvaavat tekijät,
- alueellisia olosuhteita kuvaaviin tekijät,
  - kaksikielisyys,
  - vieraskielisyys
  - saamenkielisyys
  - asukastiheys ja
  - saaristoisuus.

Lisäksi osa rahoituksesta määräytyy hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kriteerin perusteella. Pelastustoimen rahoitukseen vaikuttavat lisäksi alueelliset riskitekijät.

Alueellinen rahoitus lasketaan vuosittain uusimmilla tilastotiedoilla vastaamaan muutoksia kunkin alueen palvelutarpeessa ja muissa olosuhdetekijöissä.

2.2 Vuoden 2024 maksatuspäätös

Alla olevassa taulukossa kuvataan maksatuspäätöksen mukainen hyvinvointialueiden vuoden 2024 valtion rahoitus koko maan tasolla sekä rahoituksen hyvinvointialuekohtainen jakauma. Aluekohtainen rahoituksen jakauma on hieman

päivittynyt 10.10.2023 julkaistusta vuoden 2024 rahoituksen arviolaskelmasta. Vuoden 2023 laskennallinen sote-rahoitus päivittyi 24.11.2023 julkaistun laskelman mukaiseksi (0,7 henkilöstömitoituksen rahoituksen vähennys 7,12 milj. euroa vuoden 2023 kokonaisrahoituksesta, joka kohdennettiin joulukuun 2023 maksuerään). Tällä muutoksella on vaikutusta rahoituslain 3 §:n mukaiseen vuoden 2023 laskennallisen sote-rahoituksen jakautumiseen määräytymistekijöittäin. Lisäksi vuoden 2022 kustannustietojen päivittymisellä talousarvotiedoista lopullisiksi kustannustiedoiksi on ollut pieni vaikutus kriteerien osuuksiin. Vuoden 2024 laskennallinen sote-rahoitus määritellään vuoden 2023 laskennallisessa sote-rahoituksessa käytettyjen määräytymistekijöiden osuuksien perusteella.

Laskelmassa vuoden 2024 rahoitus on tarkistettu valtiovarainministeriön kansantalousosaston syksyn 2023 ennusteen mukaisella hva-indeksillä vuodelle 2024. Lisäksi laskelmassa esitetty vuoden 2024 rahoituksen taso perustuu kuntien vuoden 2022 soten ja pelastustoimen tilinpäätöstietojen perusteella tarkistettuun vuoden 2023 rahoitukseen.

Yhteenveto hyvinvointialueiden rahoituksesta vuodelle 2024

VMKAD 13.12.2023

Alla on kuvattu ensimmäisessä taulukossa hyvinvointialueiden vuoden 2024 rahoitus, joka muodostuu laskennallisesta rahoituksesta, siirtymätasauksesta sekä rahoituslain 35 § 8 mom. mukaisesta lisäyksestä. Siirtymätasauksen ja rahoituslain 35 §:n 8 mom. mukaisen lisäyksen laskenta kuvataan erillisessä laskelmassa (kts. Hyvinvointialueiden rahoituksen siirtymäkausi 2023-2029, 10.10.2023). Hyvinvointialueen laskennallinen yleiskatteinen rahoitus esitellään euromääräisänä summoina ja euroa per asukas.

Toisessa taulukossa on kuvattu hyvinvointialueiden vuoden 2024 rahoitus kuukausittaisina maksuerinä. **Huom. taulukossa esitetyissä vuoden 2024 rahoituksen tammikuun kuukausierissä ei ole huomioitu vuoden 2023 rahoitusta korjaavan kertakorvauksen lisäystä vai vähennystä. Kertakorvaus kuvataan erillisessä työkirjassa (Hyvinvointialueiden vuoden 2023 rahoituksen kertakorvaus, 24.11.2023).**

Yhteenveto hyvinvointialueiden vuoden 2024 rahoituksesta (TP21, TP22)

Hyvinvointialue	Hyvinvointialue	Asukasluku	Vuoden 2023 rahoitus yhteensä, euroa	Laskennallinen rahoitus vuonna 2024, euroa	Siirtymätasaus vuonna 2024, euroa	Rahoituslain 35 § 8 mom. mukainen lisäys, euroa	Vuoden 2024 rahoitus yhteensä, euroa	Vuoden 2024 rahoitus yhteensä, euroa/asukas	Rahoituksen kasvu vuodelle 2024, euroa
31	Helsinki	664 028	2 600 907 248	2 557 216 100	142 127 217	397 985	2 699 741 302	4066	98 834 053
32	Vantaa-Kerava	280 499	995 426 682	1 055 878 211	-4 523 223	166 202	1 061 321 190	3784	85 894 506
33	Länsi-Uusimaa	486 346	1 667 667 578	1 791 947 505	-22 794 398	287 068	1 769 440 174	3638	101 772 596
34	Itä-Uusimaa	98 972	375 323 633	414 783 019	-25 483 067	59 526	389 359 478	3934	14 036 845
35	Keski-Uusimaa	203 192	764 699 826	781 084 457	-16 785 594	120 761	797 990 813	3927	33 290 986
2	Varsinais-Suomi	485 567	1 984 806 314	2 165 825 796	-97 049 740	291 651	2 069 067 706	4261	84 261 393
4	Satakunta	212 556	970 907 013	973 953 337	-22 188 779	130 507	996 272 622	4687	25 365 610
5	Kanta-Häme	169 537	713 900 983	753 309 111	-16 031 012	103 342	737 381 441	4349	23 480 450
6	Pirkanmaa	532 671	2 163 185 602	2 280 371 212	-3 812 650	316 762	2 276 875 325	4274	113 689 722
7	Päijät-Häme	204 528	861 672 835	941 727 357	-48 675 016	124 663	893 177 004	4367	31 504 169
8	Kymenlaakso	159 488	805 954 106	785 691 946	42 601 832	98 637	828 392 415	5194	22 438 309
9	Etelä-Karjala	125 353	554 188 461	566 342 155	2 224 872	76 893	568 643 920	4536	14 455 459
10	Etelä-Savo	130 451	694 903 745	671 187 851	38 916 974	80 395	709 585 221	5439	15 081 476
11	Pohjois-Savo	247 689	1 174 804 209	1 214 499 642	-9 791 646	160 408	1 204 858 403	4864	30 054 194
12	Pohjois-Karjala	162 540	756 110 196	844 546 833	-64 637 493	99 076	780 008 416	4799	23 898 220
13	Keski-Suomi	272 437	1 168 863 333	1 172 474 984	-19 580 577	165 161	1 192 220 721	4376	33 357 389
14	Etelä-Pohjanmaa	190 774	885 359 218	908 790 087	539 322	116 411	909 445 820	4767	24 086 602
15	Pohjanmaa	176 323	762 973 169	770 894 753	15 407 340	106 515	786 408 608	4460	23 435 439
16	Keski-Pohjanmaa	67 805	301 430 615	330 819 871	-18 866 737	41 190	312 004 324	4601	10 573 709
17	Pohjois-Pohjanmaa	416 543	1 730 837 943	1 846 984 013	-39 511 008	250 713	1 807 723 717	4340	76 885 774
18	Kainuu	70 521	366 013 394	377 264 311	-2 987 603	43 417	374 320 125	5308	8 306 731
19	Lappi	175 795	879 316 688	972 040 662	-52 932 048	107 030	919 215 644	5229	39 899 956
	Manner-Suomi yhteensä	5 533 611	23 168 851 789	24 187 433 212	-107 313 136	3 334 312	24 083 454 389	4352	914 602 600

Kuva 1. Yhteenveto hyvinvointialueiden rahoituksesta vuodelle 2024

10.10.2023 julkaistu arviolaskelma vuoden 2024 rahoituksesta yhteensä, euroa	Muutos 10.10.2023 julkaistun arviolaskelman ja 13.12.2023 julkaistun maksatuspäätöksen mukaisen vuoden 2024 rahoituksen välillä, euroa
2 699 551 124	190 178
1 061 152 109	169 081
1 769 213 336	226 838
389 347 889	11 589
797 937 119	53 694
2 069 120 881	-53 174
996 331 528	-58 905
737 412 737	-31 296
2 276 910 825	-35 500
893 226 162	-49 158
828 484 942	-92 526
568 689 124	-45 204
709 662 945	-77 724
1 204 931 665	-73 262
780 060 286	-51 870
1 192 244 267	-23 546
909 525 723	-79 803
786 392 804	15 804
312 020 550	-16 226
1 807 703 799	19 918
374 345 455	-25 330
919 189 121	26 524
24 083 454 389	0

Kuva 2. 10.10.2023 päivitettyt muutokset rahoituslaskelmassa

2.3 VM:n tiedote 15.4.2024 "Kuntien peruspalvelujen valtionosuutta ja hyvinvointialueiden rahoitusta koskevia päätöksiä vuodelle 2024 muutetaan oikaisuvaatimusten johdosta"

Oikaisuvaatimusaika kuntien ja hyvinvointialueiden vuoden 2024 valtionosuus- ja rahoituspäätöksistä on päättynyt. Rahoituksen siirtolaskelma on tarkoitus oikaisuvaatimusten johdosta vielä kerran päivittää ja tästä johtuen muuttaa kaikkien kuntien ja hyvinvointialueiden vuoden 2024 maksatuspäätöksiä. Euromääräiset vaikutukset ovat alustavan arvion mukaan koko maan tasolla melko pieniä.

Oikaisuvaatimuksia tuli yhteensä 27, joista 26 kunnilta ja 1 hyvinvointialueelta. Suurin osa niistä liittyi viime vuoden lopulla tehtyihin kunnilta hyvinvointialueille siirtyneiden kustannusten siirtolaskelmassa huomioituihin oikaisuihin.

Kunnilta hyvinvointialueille siirtyvät kustannukset määritellään kuntien raportoimien vuosien 2021 ja 2022 tilinpäätöstietojen perusteella. Kesällä 2023 annettujen valtioneuvoston asetusten ja hyvinvointialueiden rahoituslain muutoksen perusteella siirtolaskelmassa oikaistaan kuntien kustannuksiin liittyvät kertaluontoiset tai takautuvat tilinpäätöserät, jotka vääristäisivät merkittävästi rahoituksen siirtolaskelmaa ja tätä kautta yksittäisen kunnan tai hyvinvointialueen rahoitusta. Asetuksessa säädetyt tiedot oikaistaan siten, että kunnilta hyvinvointialueille siirtyvät kustannukset vastaavat yhden vuoden palveluiden järjestämisen kustannuksia.

Erityisesti Päijät-Hämeen ja Pohjois-Karjalan sote-kuntayhtymien jäsenkunnat ovat tehneet tietojen oikaisua koskevia oikaisuvaatimuksia liittyen laskelmassa huomioon otettuihin kuntayhtymän palkkaharmonisaation kustannuksiin.

Oikaisuvaatimuksia on tullut edellä mainitun lisäksi myös muista siirtyviin kustannuksiin sisältyvistä virheistä. Lisäksi valtiovarainministeriöön on tullut kaksi muuta tietojen korjaamista koskevaa vaatimusta.

Valtiovarainministeriö päivittää oikaisuvaatimusten ja korjausta edellyttävien tietojen perusteella rahoituksen siirtolaskelman ja muuttaa tältä osin kaikkien kuntien ja hyvinvointialueiden vuoden 2024 maksatuspäätöksiä. Kunnan peruspalvelujen valtionosuuslain 47 §:n ja hyvinvointialueiden rahoituslain 26 a §:n nojalla korjataan tiedot myös siltä osin, kun ne vaikuttavat muiden kuntien ja hyvinvointialueiden rahoitukseen.

Oikaisuvaatimuksista ja niihin liittyvistä virheiden korjauksista kuullaan sellaisia toisia kuntia ja hyvinvointialueita, joihin virheellisen tiedon korjaus vaikuttaa negatiivisesti muutoin kuin välillisesti (ei vain koko maan laskennan kautta) tai joissa kuuleminen on muutoin asian selvittämiseksi tarpeen. Lopullisesti kunta- ja aluekohtainen euromääräinen vaikutus rahoitukseen selviää kuitenkin vasta siirtolaskelmasta, jossa on otettu huomioon kaikki tehdyt korjaukset.

Korjausten ei arvioida olevan koko maan tasolla mittaluokaltaan suuria. Koska oikaisuvaatimukset ja erilliset kustannustietojen korjaukset vaikuttavat kuntien valtionosuuden ja hyvinvointialueiden rahoituksen muodostumiseen ja kokonaismäärään, ne tullaan huomioimaan seuraavassa mahdollisessa valtion lisätalousarvioesityksessä.

2.4 Valtiovarainministeriön päätös hyvinvointialueiden vuoden 2024 rahoitusta koskevan päätöksen muuttamisesta (26.6.2024)

Hyvinvointialueille myönnettiin 21.12.2023 tehdyllä valtiovarainministeriön päätöksellä (VN/35020/2023) rahoituslain mukaista yleiskatteellista rahoitusta varainhoitovuodelle 2024 yhteensä 24 083 454 389 euroa. Rahoituksen taso perustui rahoituslain 34 S:n perusteella vuoden 2023 tarkistettuun koko maan rahoituksen tasoon.

Kunnilta hyvinvointialueille siirtyvät sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen kustannukset ovat tarkentuneet vuoden 2024 kuntien peruspalvelujen valtionosuuspäätöksistä ja hyvinvointialueiden vuoden 2024 rahoituspäätöksistä tehtyjen oikaisuvaatimusten ja muiden päätösten perusteena olevien tietojen korjausten johdosta annettujen päätösten perusteella. Siirtyvät kustannukset ovat tarkentuneet yhteensä 559 000 euroa suuremmiksi kuin mitä ne 21.12.2023 tehdyn rahoituspäätöksen perusteella olivat.

Rahoituslain 34 S:n mukaan hyvinvointialueiden koko maan tason rahoitus pohjautuu kunnilta siirtyneisiin vuoden 2022 sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen kustannuksiin. Lisäksi hyvinvointialueiden rahoituksessa huomioitavat hyvinvointialuekohtaiset siirtymätasaukset määritellään kunnilta siirtyneiden vuoden 2021 ja 2022 kustannusten perusteella (rahoituslain 35 S 6 mom.). Kuntien siirtyviin kustannuksiin tehtävillä korjauksilla on siten vaikutusta myös hyvinvointialueen rahoitukseen.

Siirtyvien kustannusten tarkentumisen johdosta hyvinvointialueiden vuoden 2024 koko maan tason rahoituksen tulisi olla 553 625 euroa suurempi kuin mitä edellä mainitun rahoituspäätöksen mukaan. Hyvinvointialueiden rahoitukseen vuodelle 2024 varattuun määrärahaan on tämän johdosta esitetty lisäystä valtion vuoden 2024 toiseen lisätalousarvioon. Eduskunta hyväksyi lisätalousarvion 24.6.2024 ja sitä sovelletaan 1.7.2024 lukien.

Liite 1. Maksuerittely hyvinvointialueiden vuoden 2024 rahoituksen elokuun, syyskuun, lokakuun, marraskuun ja joulukuun kuukausieristä

Hyvinvointialue	Elokuu	Syyskuu	Lokakuu	Marraskuu	Joulukuu
Helsingin kaupunki	179 966 980	179 966 980	179 966 980	179 966 980	179 966 980
Vantaan ja Keravan hyvinvointialue	70 748 539	70 748 539	70 748 539	70 748 539	70 748 539
Länsi-Uusimaan hyvinvointialue	117 940 192	117 940 192	117 940 192	117 940 192	117 940 192
Itä-Uusimaan hyvinvointialue	25 955 241	25 955 241	25 955 241	25 955 241	25 955 241
Keski-Uusimaan hyvinvointialue	53 194 863	53 194 863	53 194 863	53 194 863	53 194 863
Varsinais-Suomen hyvinvointialue	137 918 965	137 918 965	137 918 965	137 918 965	137 918 965
Satakunnan hyvinvointialue	66 412 431	66 412 431	66 412 431	66 412 431	66 412 431
Kanta-Hämeen hyvinvointialue	49 338 702	49 338 702	49 338 702	49 338 702	49 338 702
Pirkanmaan hyvinvointialue	151 741 135	151 741 135	151 741 135	151 741 135	151 741 135
Päijät-Hämeen hyvinvointialue	59 540 155	59 540 155	59 540 155	59 540 155	59 540 155
Kymenlaakson hyvinvointialue	55 221 407	55 221 407	55 221 407	55 221 407	55 221 407
Etelä-Karjalan hyvinvointialue	38 369 798	38 369 798	38 369 798	38 369 798	38 369 798
Etelä-Savon hyvinvointialue	47 301 505	47 301 505	47 301 505	47 301 505	47 301 505
Pohjois-Savon hyvinvointialue	80 196 796	80 196 796	80 196 796	80 196 796	80 196 796
Pohjois-Karjalan hyvinvointialue	51 995 237	51 995 237	51 995 237	51 995 237	51 995 237
Keski-Suomen hyvinvointialue	79 474 583	79 474 583	79 474 583	79 474 583	79 474 583
Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue	60 624 528	60 624 528	60 624 528	60 624 528	60 624 528
Pohjanmaan hyvinvointialue	52 420 504	52 420 504	52 420 504	52 420 504	52 420 504
Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue	20 798 539	20 798 539	20 798 539	20 798 539	20 798 539
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue	120 285 676	120 285 676	120 285 676	120 285 676	120 285 676
Kainuun hyvinvointialue	24 952 592	24 952 592	24 952 592	24 952 592	24 952 592
Lapin hyvinvointialue	61 275 983	61 275 983	61 275 983	61 275 983	61 275 983
Manner-Suomi yhteensä	1 605 674 351	1 605 674 351	1 605 674 351	1 605 674 351	1 605 674 351

Alkuperäisen vuoden 2024 rahoituspäätöksen mukaisesti Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen rahoituksen määrä kuukausittain oli 60 629 721 euroa. Näin ollen päivitetyn rahoituslaskelmatiedon mukaan hyvinvointialue saa rahoitusta 1.8.2024 alkaen 5193 euroa vähemmän kuukaudessa.

2.5 Korkoriskien hallinta, nostetut talousarviolainat ja tehdyt korkosuojaukset

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue teetti syksyllä 2023 korkoriskienhallinnan strategiakartoituksen lainasalkkuanalyyseineen. Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen korkoriskikokonaisuus sekä sen onnistunut hallinnointi ovat kriittisen tärkeä tekijä hyvinvointialueen tulevan talouskehityksen kannalta.

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen yhteistyökumppanina korkoriskien hallinnan ja lainasalkkuanalyysin osalta toimii objektiivinen, pankeista riippumaton taho Operandi Oy, jolla on pitkäaikainen kokemus rahoitusmarkkinoista.

Operandi Oy:n katsaus talous- ja korkomarkkinatilanteesta euroalueella elokuussa 2024

Euroalueen talous kasvoi hieman odotettua paremmin Q2:n aikana (+0,6 % vuositasolla) ja myös edellisen kvartaalin lukuja tarkistettiin hieman ylöspäin (+0,5 % vuositasolla). Samaan aikaan Yhdysvaltain talouskasvu on jatkunut alkuvuoden 2024 aikana vahvana olleen Q2:n aikana +2,8 % (vuositasolla). Työmarkkinatilanne jatkuu edelleen kohtalaisen hyvänä Euroopassa. Tuoreimmat talouskasvuluvut osoittavat edelleen hyvää talouskasvua Yhdysvalloissa, mutta työmarkkinatilanne on viime kuukausina kehittynyt odotettua heikommin. USA:n maatalouden ulkopuolisen sektorin työpaikkojen määrä nousi heinäkuussa paljon odotettua vähemmän, 114 000:lla (od. 175 000).

Inflaatio on kesän 2024 aikana pysynyt euroalueella +2,5 - +2,6 %:in vuositasolla. Pohjainflaatio pysyy sitkeästi n. 3 %:ssa. Yhdysvalloissa inflaatio on laskenut maltillisesti kevään ja kesän aikana ja oli heinäkuussa +2,9 %. Inflaatiopaineet eivät ole näin ollen poistuneet, joten keskuspankkien (Fed ja Ekp etunenässä) ei odoteta keventävän rahapolitiikkaansa merkittävästi loppuvuoden aikana, muutamia koronlaskuja pidetään kuitenkin todennäköisenä. Ekp laski 6.6. odotetusti ohjauskorkoja 0,25 prosenttiyksiköllä 4,25 prosenttiin (perusrahoitusoperaatioiden korko eli ohjauskorko). Keskuspankki arvioi kokonaisinflaation olevan keskimäärin 2,5 % vuonna 2024, 2,2 % vuonna 2025 sekä 1,9 % vuonna 2026. Inflaatioennusteiden nostaminen samaan aikaan kuin talouskasvu on noussut hieman odotettua enemmän alkuvuoden aikana herättää myös huolta siitä, tuleeko inflaatio tästä eteenpäin hidastumaan lisää vaiko ei. Ekp piti ohjauskorkonsa odotetusti ennallaan heinäkuun kokouksessaan.

Yhdysvaltain keskuspankki Fed on toistaiseksi pitänyt ohjauskorkonsa ennallaan. Keskuspankin retoriikka koronlaskujen puolesta on kuitenkin selvästi kasvanut samaan

aikaan kuin korkofutuurimarkkinat hinnoittelevat jopa prosenttiyksikköä nykyistä alempaa ohjauskorkoa vuoden 2024 loppuun mennessä.

Geopoliittinen riski on merkittävästi kasvanut ja tilanne voi kehittyä yhä huonompaan suuntaan, mikä osaltaan kasvattaisi inflaatiopaineita lisää. Näkymät ovat hyvin ristiriitaisia eritoten inflaation ja keskuspankkien rahapoliittisen tahtotilan ja tulevaisuuden osalta. Lisäksi markkinoiden ja keskuspankkien näkemysero korkojen kehitysnäkymistä on edelleen merkittävä. Todennäköisesti inflaation huipputasot on jo nähty, mutta keskuspankkien tavoitetasolle (+/-2 %) on edelleen matkaa. Yksi merkittävä huolenaihe Yhdysvaltain taloudessa on kuluttajien nopeasti kasvanut velkaantuneisuus, mikä on selkeä uhka kasvunäkymille. Toistaiseksi kyseinen uhkakuva ei ole toteutunut.

Indikaattori	USA	Euroalue
talouskasvu BKT v/v %	2,9	0,6
inflaatio % per annum	2,9	2,6
pohjainflaatio %	3,2	2,9
työttömyysaste %	4,3	6,5
ohjauskorko %	5,50	4,25
valtionvelka % bkt:stä	122	88,6

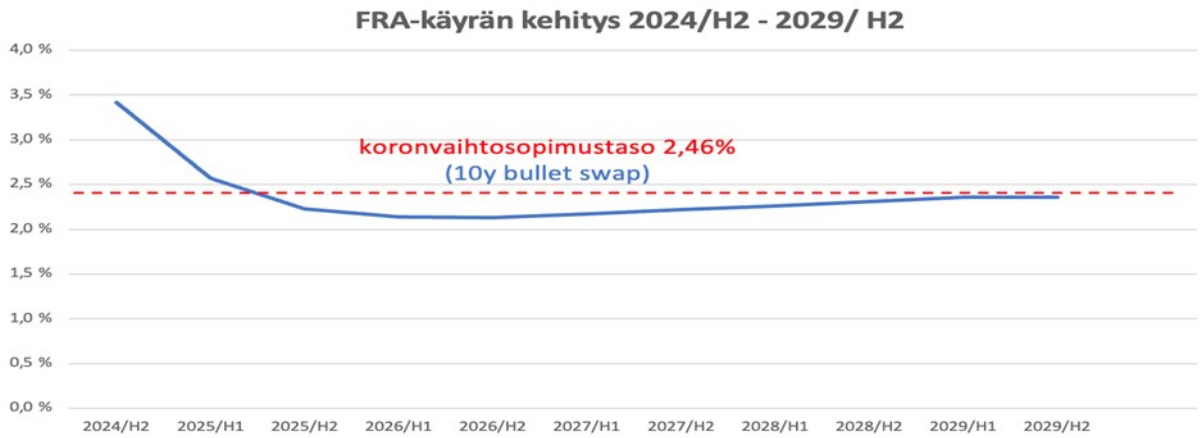
Korkomarkkinatilanne

Korkomarkkinoilla sekä lyhyiden että pitkien korkojen tasot lähtivät selvään nousuun syksyn 2022 aikana. Euroopan keskuspankki aloitti kiristävän rahapolitiikkansa heinäkuussa 2022, jolloin ohjauskorkoa nostettiin ensimmäistä kertaa yli 11 vuoteen. Koronnostosykli kiihtyi syksyn 2022 aikana ja koronnostoja jatkettiin aina syyskuulle 2023 asti, jolloin ohjauskorko nostettiin 4,5 %:iin. Ohjauskorkoja nostettiin ennätysellisen nopeasti vuosina 2022–2023. Inflaation sittemmin palauduttua lähellä keskuspankin tavoitetasoa, EKP laski ohjauskorkoa 4,25 %:iin 6.6.2024-kokouksessa.

Euribor-korkojen nousu taittui laskuun marras-joulukuussa 2023 alhaisempien inflaatiotasojen sekä suotuisampien inflaationäkymien myötä. Lisäksi korkofutuurimarkkinoiden ennusteet tulevasta 3 kuukauden euriborkorosta maltillistuvivat tuntuvasti. Myös pitkissä koroissa nähtiin nopea lasku – Saksan 10-vuoden korko laski kohtalaisen lyhyessä ajassa 3 %:sta 2 %:in tasolle. Kesän 2024 aikana markkinakorkojen lasku on jatkunut maltillisena. Pitkät korot ovat nousseet alimmilta tasoiltaan.

Korkofutuurimarkkinat hinnoittelevat lisää koronlaskuja euroalueelle loppuvuodelle 2024. Markkinoiden odotuksia kuvastaa korkofutuurinoteerauksista johdettu FRA-käyrä,

joka hinnoittelee alhaisempia korkotasoja (3kk euribor) kuluvalle ja ensi vuodelle sekä vuosille 2026–2029 yli prosentin nykyistä korkotasoa alhaisempia korkoja.

Kuva 2: FRA-käyrä 2024–2029. Korkofutuurimarkkinoiden ennuste 3kk euribor korosta (sininen käyrä). 10-vuoden koronvaihtosopimustaso bullet-lainalle (punainen katkoviiva). (Lähde: Ice.com)

Pitkien korkojen lasku näkyy ja on näkynyt myös koronvaihtosopimuskoroissa (swap). Esim. 10-vuoden swap-korko on +2,46 % (ref. 14.8.2024) bullet-lainalle, tasalyhenteisen lainan suojauksen hinta vastaavasti +2,465 %. Jos ko. suojausoperaatio tehdään, niin voidaan kiinnittää korko reilun prosentin ”alennuksella” eli 1 % markkinakorkoa alempaan tasoon.

Swap-käyrän jyrkkä lasku noin 15 vuodelta kohdalla on tasoittunut, mutta edelleen todella pitkät, tulevaisuudesta alkavat korkosuojat ovat hämmästyttävän edullisia (esim. 15y15 eli 15 vuoden päästä alkava 15 vuoden pituinen suoja on tasolla 2,21 % (ref. 14.8.2024). Em. sopimus kävi 0,90 %:n tasoilla 12/2022!

Hyvinvointialueen lainasalkku elokuussa 2024, salkun korkoriski sekä sen suojaaminen

Hyvinvointialueen lainasalkku koostuu vaihtuvan koron lainoista, yhteismäärältään tarkasteluhetkellä 89,43 miljoonaa euroa (63 %) sekä kiinteän koron lainoista, yhteismäärältään 52,53 miljoonaa euroa (37 %). Avoimia hyvinvointialuetodistuksia ei tarkasteluhetkellä ollut. Vaihtuvan koron lainoja on nostettu niin 3 kuukauden, 6 kuukauden kuin 12 kuukauden euriborissakin. Vaihtuvan koron lainoista kaksi on bullet-lainoja ja loput kuusi ovat tasalyhenteisiä.

Lainasalkun korkoriskin suojaamiseksi on tehty yhteensä 7 kpl korkosuojia, joista kaksi on tehostettuja korkovyöhykesopimuksia, joissa suoja korkojen nousun osalta päättyy tasoilla 3,5 % tai 4 %. Korkojen noustessa em. tasojen päälle, antavat sopimukset kuitenkin reilun kahden prosentin alennuksen vaihtuvan koron tasoon. Suoraan lainasalkun korkoriskiä suojaavia sopimuksia on 5 kpl. Em. sopimuksista kaksi alkaa vuodesta 2028 suojaten tulevaa riskiä. Lainasalkun suojausaste on ja pysyy noin 70 prosentin tasolla seuraavat 1,5 vuotta. Tämä kuitenkin ilman tulevaa lainanottoa. Tulevissa rahoitusprojisoinneissa velkamäärän ennustetaan kasvavan merkittävästi, joten tulevan lainanoton korkoriskin suojaaminen on kriittisen tärkeä asia.

Uusia lainoja nostettaessa analysoidaan aina kustannustehokkain vaihtoehto pitäen sisällään myös laskennan siitä, onko vaihtuvan koron laina sekä sille tehtävä erillinen suojaus edullisempi kuin suora kiinteän koron laina. Korkosuojat tehdään lähtökohtaisesti aina suoraan lainakohtaisina suojina ja tehtävä suojaus kilpailutetaan yhteistyöpankkien välillä. Hyvinvointialueen lainasalkun suojausastetta on nostettu kevään ja kesän 2024 aikana hyödyntäen korkomarkkinoiden tällä hetkellä tarjoamaa alennusta vallitsevaan euriborin tasoon nähden. Merkittävä tuleva rahoitustarve huomioiden tulee tulevan rahoituksen suojaukseen myös kiinnittää kasvavaa huomiota korkomarkkinatilannekehitys huomioiden.

2.5.1 Talousarviolainat

Aluevaltuusto on päättänyt 29.01.2024 § 6, että talousjohtajalle vahvistetaan pitkäaikaisten lainojen lainanottovaltuudeksi 51,7 milj. euroa. Aluehallitus on 27.11.2023 § 482 tehnyt päätöksen Perhekeskus Aallokkoa koskevasta kaupasta. Hyvinvointialue kilpailutti kesäkuussa 2024 pitkäaikaisen lainan Aallokon vuoden 2024 maksuerien rahoittamiseksi.

Pitkäaikaista lainaa saa nostaa vain investointimenojen rahoittamiseen. Todetaan, että lainanotto tapahtuu valtioneuvoston myöntämän lainanottovaltuuden puitteissa. Vuoden 2024 osalta Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen lainanottovaltuus on 82 407 000 euroa.

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue lähetti 23.05.2024 lainatarjouspyynnön Kuntarahoitus Oyj:lle, OP Etelä-Pohjanmaalle, Danske Bankille ja Nordea Bank Oyj:lle alla olevin tiedoin.

Laina

Lainamäärä 25 milj. euroa.

Korkoindikaatio 5.6.2024 klo 12.00

Lainan nosto tapahtuu yhdessä erässä. Alustava nostopäivä arviolta viikolla 29/2024.

Vaihtoehto 1:

Laina-aika 10 vuotta.

Kiinteä korko

Kertalyhenteinen laina-ajan päättyessä

Vaihtoehto 2:

Laina-aika 10 vuotta.

Viitekorko 6 kk euribor (tod./360)

Kertalyhenteinen laina-ajan päättyessä

Rahoittajan tulee eritellä mahdolliset ylimääräiset kulut, jos lainaan tehdään ylimääräisiä lyhennyksiä tai laina maksetaan pois ennenaikaisesti.

Danske Bank, Nordea Bank Oyj ja Kuntarahoitus Oyj toimittivat lainatarjoukset määräajassa. Op Etelä-Pohjanmaa ilmoitti 7.6.2024, että he eivät jätä lainatarjousta.

Tulleiden tarjousten perusteella talousjohtaja päätti hyväksyä Kuntarahoitus Oyj:n lainatarjouksen, jossa lainan korko on 6 kk:n euribor + 0,42 %, korko on voimassa 10 vuotta. Kuntarahoituksen luotoissa on käytössä kokonaiskoron nollalattia. Luotto tulee olla kokonaisuudessaan nostettu 30.8.2024 mennessä. Luoton nostosta ei peritä kuluja.

Hallinnollinen päätös: Talousjohtajan viranhaltijapäätös 27/2024 (10.6.2024)

2.5.2 Korkosuojaukset

Alkuvuoden aikana on tehty kaksi uutta lainakohtaista korkosuojausta korkojen nousulta suojautumiseksi.

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen lainasalkun suojausastetta oli tarpeen vahvistaa, ettei suojausaste olisi pienentynyt tulevan lainannostotarpeen myötä.

Korkomarkkinakehitys on tällä hetkellä epäselvää ja odottavaa. SWAP-tasot antavat reilun 1–1,5 % alennuksen vallitsevaan euriboriin, joten tilanne hyödynnettiin tekemällä suojaukset kahteen lainaan.

Ensimmäinen suojaus tehtiin 8.4.2024 Kuntarahoituksen lainalle 18722/17. Suojaus hyödyntää käännteistä swapkäyrää ja tehdyn suojauksen myötä lainasalkun suojausaste nousee 63 %:iin.

TehdYN korkosuojauskilpailutuksen voitti Kuntarahoitus Oyj.

Suojatun lainan pääoma: EUR 10.200.002

Lyhennysohjelma: EUR 1.133.333 vuosittain alkaen 10.11.2024

Sopimuspäivä: 08.04.2024

Arvopäivä: 10.05.2024 (forward start)

Eräpäivä: 10.11.2032 (8v6kk)

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue maksaa: **Kiinteää korkoa 2,682 %** 8v6kk
(tod/360), neljännesvuosittain (10.2, 10.5, 10.8. ja 10.11.)

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue vastaanottaa: 3kk Euriboria (tod/360),
neljännesvuosittain (10.2, 10.5, 10.8. ja 10.11.)

Hallinnollinen päätös: Talousjohtajan viranhaltijapäätös 2/2024 (10.4.2024)

Toinen suojaus tehtiin 1.7.2024 Kuntarahoituksen lainaan 19008/17.

Korkosuojauskilpailutuksen voitti Kuntarahoitus Oyj.

Suojatun lainan pääoma: EUR 11.988.892

Lyhennysohjelma: EUR 252.777 puolivuosittain alkaen 29.1.2025

Sopimuspäivä: 01.07.2024

Arvopäivä: 29.07.2024 (forward start)

Eräpäivä: 29.01.2038 (13v6kk)

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue maksaa: Kiinteää korkoa 2,826 % 13v6kk
(tod/360), neljännesvuosittain (29.1, 29.4, 29.7. ja 29.10.)

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue vastaanottaa: 3kk Euriboria (tod/360),
neljännesvuosittain (29.1, 29.4, 29.7. ja 29.10.)

Hallinnollinen päätös: Talousjohtajan viranhaltijapäätös 33/2024 (1.7.2024)

Kesän jälkeen on tarkoitus jatkaa lainasalkun suojausten tarkastelua.

3 UTV-ohjelma

Aluehallitus nimesi 20.9.2022 § 265 talouden tasapainottamistyöryhmän sekä täydensi talouden tasapainottamistyöryhmän kokoonpanoa päätöksellään 27.3.2023. Talouden tasapainottamistyöryhmä linjasi 3.10.2022 kokouksessaan, että vuosille 2023–2026 laaditaan talouden tasapainottamisohjelma, jonka valmistelussa on mukana myös ulkopuolinen asiantuntija.

Talouden tasapainottamistyöryhmän jäsenet ovat:

- Lasse Hautala, aluehallituksen puheenjohtaja, työryhmän puheenjohtaja
- Sami Keskinen, aluehallituksen 1. varapuheenjohtaja
- Anneli Jääteenmäki, aluehallituksen 2. varapuheenjohtaja
- Sirkka Penttilä, aluehallituksen jäsen
- Paula Risikko, aluevaltuuston puheenjohtaja
- Esko Lehtimäki, aluevaltuuston 1. varapuheenjohtaja
- Riitta Kangasluoma, aluehallituksen jäsen
- Aarne Heikkilä, aluevaltuuston 3. varapuheenjohtaja
- Jaakko Niemistö, talous- ja investointilautakunnan puheenjohtaja
- Harri Koskela, talous- ja investointilautakunnan varapuheenjohtaja
- Tero Järvinen, hyvinvointialuejohtaja
- Kirsti Kähärä, lääketieteen professiojohtaja, johtajaylilääkäri
- Kaija-Riitta Suonsyrjä, hoitotieteen professiojohtaja, johtajaylihoitaja
- Tanja Penninkangas, sosiaalityön professiojohtaja, sosiaalijohtaja
- Tiina Perä, terveys- ja sairaanhoitopalveluiden toimialuejohtaja
- Carita Liljamo, terveys- ja sairaanhoitopalveluiden toimialueylihoitaja
- Päivi Saukko, perhe- ja sosiaalipalveluiden toimialuejohtaja
- Tarja Palomäki, Ikäihmisten palveluiden toimialuejohtaja
- Harri Setälä, pelastustoimen toimialuejohtaja, pelastusjohtaja
- Tommi Niemi, hallinto- ja strategiapalveluiden toimialuejohtaja
- Anu Helin, talousjohtaja
- Heli Hämeenniemi, talouspäällikkö (controller-toiminnot), työryhmän sihteeri

Ulkopuolisena konsultteina UTV-ohjelman laadinnassa toimivat FCG Finnish Consulting Group Oy edustajat HT, johtaja Eero Laesterä ja MBA, johtava asiantuntija Heli Silomäki.

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueelle laadittiin Uudistus-, tuottavuus- ja vaikuttavuusohjelma (UTV-ohjelma) vuosille 2024–2026. UTV-ohjelmasta on

muodostettu laaja-alainen strateginen ohjelma, joka on kytketty sote-uudistukseen, Vahva ja välittävä Suomi-hallitusohjelmaan, Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen voimassa oleviin strategioihin, hankkeisiin sekä valmistuneisiin/valmistumassa oleviin muihin selvityksiin.

Uudistus-, tuottavuus- ja vaikuttavuusohjelma koostuu sisällöllisesti kahdesta toisiaan tukevasta osiosta:

Osio 1 tähtää 50 miljoonan sopeutustoimiin, joita voi tarkastella rakenteellisina, taloudellisia säästöjä aikaansaavina keinoina. Arkikielessä voidaan ajatella, että nämä kokonaisuudet tähtäävät toimintakulujen kehityksen jarruttamiseen.

Osio 2 hyödyntää Valtioneuvoston 23.3.2023 myöntämän avustuksen toiminnan kehittämiseen ja vakiinnuttamiseen. Avustuksen kokonaismäärä on 13 897 849 euroa ja avustus on käytettävissä 31.12.2025 mennessä. Arkikielessä voidaan ajatella, että nämä kokonaisuudet tähtäävät toimi- ja palvelualojen tunnistamiin laaja-alaisiin kehittämistoimiin, jotka edesauttavat samalla myös osion 1 edistämistä. Osion 2 ehdotukset on valmisteltu yhteistyössä toimi- ja palvelualueiden esihenkilöiden kanssa. Toiminnan vakiinnuttamisen ja kehittämisen osalta on määritelty toimenpiteitä yhteensä 13 448 800 euron arvosta. Lisäksi on käytettävissä 449 049 euroa myöhemmin määriteltäviin toimenpiteisiin.

UTV-ohjelmaa on valmistelu laaja-alaisesti osallistaen

- Prosessi käynnistyi yhteisellä talouden ja toimintaympäristön tilannekuvalla (valtuusto- ja henkilöstötilaisuus)
- Prosessiin on kuulunut luottamushenkilö- ja virkajohdon haastattelut
- Henkilöstö osallistui talouden tasapainottamiskeinojen ideointiin henkilöstökyselyllä
- Talouden tasapainottamistyöryhmä on toiminut ohjausryhmänä, kokouksia on ollut yhteensä seitsemän UTV-ohjelman laadinnan aikana
- Talouden tasapainottamistyöryhmä, hyvinvointialueen johtoryhmä ja aluehallitus pitivät elokuussa UTV-ohjelmaan liittyvän seminaarin
- Valtuutetuille, lautakunnan jäsenille ja hyvinvointialueen johtoryhmälle järjestettiin info- ja keskustelutilaisuus elokuussa UTV-ohjelman tilannekuvaan liittyen
- Aluevaltuusto ja hyvinvointialueen johtoryhmä pitivät syyskuussa valtuustoseminaarin ja lokakuussa valtuuston aamukoulun UTV-ohjelmaan liittyen

UTV-ohjelman pääviestit ovat:

- Eteläpohjalainen ei jää ilman palveluita > palvelumuodot muuttuvat ja monipuolistuvat > palvelutarpeen mukaiset palvelukanavat. Palveluita on mahdollista saada yhä enemmän digitaalisesti.
- Tasapainoinen talous - UTV-ohjelmalla pyritään turvaamaan palvelujen ja henkilöstön saatavuus, riittävyys ja pysyvyys hyvinvointialueen itsehallinto varmistuen Etelä-Pohjanmaalla.
- Asukkaiden palveluihin kohdistuvat muutokset tehdään hallitusti.
- Toteutetaan organisaatiossa integraatiota & katsotaan kokonaisuutta hyvinvointialuetasoisesti kuntarajoista riippumatta, jätetään osaoptimointi pois.

3.1 Toiminnan vakiinnuttamiseen ja kehittämiseen myönnetty avustus

UTV-ohjelman osio 2 hyödyntää Valtioneuvoston 23.3.2023 myöntämän avustuksen toiminnan kehittämiseen ja vakiinnuttamiseen. Avustuksen kokonaismäärä on 13 897 849 euroa ja avustus on käytettävissä 31.12.2025 mennessä. Arkikielessä voidaan ajatella, että nämä kokonaisuudet tähtäävät toimi- ja palvelualojen tunnistamiin laaja-alaisiin kehittämistoimiin, jotka edesauttavat samalla osion 1 edistämistä (osio 1 mukaisia toimenpiteitä ei ole sisällytetty talousarvioon).

Avustuksen käyttö

- Eduskunta on 1.3.2023 hyväksynyt hallituksen esityksen vuotta 2023 koskevaksi lisätalousarvioksi (HE 325/2022 vp). Lisätalousarvioon sisältyy 350 miljoonan euron määräraha hyvinvointialueille, HUS-yhtymälle ja Helsingin kaupungille myönnettäviin valtionavustuksiin.
- Avustukseen sovelletaan valtionavustuslakia (688/2001). Avustuksen myöntämisperusteita ja käyttöä täsmennettäisiin tällä asetuksella. Asetuksen ehdotetaan tulevan voimaan 27.3.2023 ja olevan voimassa 31.12.2025 saakka.
- Määrärahaa ei voi käyttää suoraan hyvinvointialueiden lakisääteisiin tehtäviin, mutta se antaa mahdollisuuden rahoittaa toiminnan käynnistämiseen liittyviä kustannuksia, jolloin yleiskatteista rahoitusta voidaan ohjata enemmän lakisääteisten tehtävien hoitamiseen
- Ei omavastuuta, Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen saaman avustuksen määrä on 13 897 849 euroa.
- Avustuksen saajat saavat käyttää avustusta muutos- ja tuottavuusohjelmansa tai sitä vastaavaan ohjelman käyttökohteisiin, joihin liittyvät kustannukset ovat kertaluonteisia tai tilapäisiä

- Ohjelmilla tarkoitettaisiin avustuksen saajan toiminnan muutokseen ja talouden tasapainottamiseen liittyviä ohjelmia, jotka perustuvat valtionavustuksen saajan strategian toimeenpanoon (esimerkiksi hyvinvointialuestrategia).
- Ohjelmien tulisi olla lähtökohtaisesti hallintosäännön mukaisesti hyväksytyjä esimerkiksi aluevaltuustossa tai -hallituksessa, mutta ohjelmiin sisältyvien toimenpiteiden kustannuksia voitaisiin sisällyttää avustuksella maksettaviksi taannehtivasti jo 8.3.2023 alkaen.
- Ohjelmaan sisältyvät toimenpiteet eivät saa olla ristiriidassa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021) 22 §:n perusteella määriteltyjen sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallisia tavoitteiden tai pelastustoimen järjestämisestä annetun lain (613/2021) 8 §:n perusteella määriteltyjen pelastustoimen valtakunnallisia tavoitteiden kanssa.

Vuoden 2024 talousarvio pitää sisällään 8,4 milj. euroa toiminnan vakiinnuttamis- ja kehittämiseen liittyvää avustusta.

Palveluketjujen ja -kokonaisuuksien sekä niitä koskevan tiedolla johtamisen kehittämiseen

- Avustuksen käyttö voisi siis liittyä palveluiden integraation kehittämiseen sekä ennaltaehkäisyä ja peruspalveluita vahvistavaan toiminnan muutokseen sekä näitä tukeviin tiedolla johtamisen kehittämishankkeisiin.

Digitaalisten ja etäpalvelujen sekä muiden palvelukanavaratkaisujen suunnitteluun ja toteutukseen

- Muilla palvelukanavaratkaisuilla tarkoitettaisiin myös kotiin vietävien palveluiden kehittämistä. Hyväksyttäviä kustannuksia voisivat olla myös käyttökohteen mukaisista toimenpiteistä aiheutuvat toteutuskustannukset, kuten sähköisten palveluiden ja tietojärjestelmien kehitys-, investointi- ja käyttöönottokustannukset.

Palveluverkkoa ja toimitiloja koskevaan selvitykseen ja niiden muutoksista aiheutuviin kustannuksiin

- Hyväksyttäviä kustannuksia voisivat olla esimerkiksi ylimääräiset kustannukset, jotka aiheutuvat palveluverkkoa koskevista muutoksista, kuten irtisanomisajan ylimääräiset vuokratkustannukset tai toimipaikkaverkoston rationalisoinnin edellyttämät menot.

Tukipalveluihin liittyvien organisointien suunnitteluun ja toteutukseen

- Hyväksyttäviä kustannuksia olisivat myös käyttötarkoituksen edellyttämä osakkeiden ja osuuksien hankinta. Tällä halutaan varmistaa esimerkiksi välttämättömät inhouseyhtiöjärjestelyt.

Tieto- ja viestintäteknisten ratkaisujen kehittämiseen ja toteutukseen

- Avustusta voisi käyttää myös asiakas- ja potilastietojärjestelmien yhtenäistämisen tai hankintojen kustannuksiin. Tämän käyttökohteen osalta valtionavustuksen saajan olisi erityisen huolellisesti suunniteltava hankekokonaisuudet niin, että lähtökohtaisesti samaan käyttötarkoitukseen ei ole jo käytetty rahoitusta uudistuksen valmisteluvaihteeseen myönnettyistä valtionavustuksista.

Henkilöstön riittävyyteen, saatavuuteen, työnjakoon ja osaamiseen liittyvään kehittämiseen

- Käyttökohteita voisivat olla myös kehittämis- ja koulutushankkeet, joita toteutetaan yhdessä oppilaitosten tai järjestöjen kanssa. Työnjaolla viitattaisiin eri henkilöstöryhmien työnjaon ja yhteistyön kysymyksiin

Johtamisen, esimiestyön sekä työhyvinvoinnin edistämiseen

- Esimerkiksi avustusta voisi käyttää toimenpiteisiin, joilla pyritään vaikuttamaan työhyvinvoinnin ja työturvallisuuden edistämiseen, henkilöstön sairauspoissaolojen vähentämiseen liittyviin toimenpiteisiin, fyysistä toimintakykyä parantaviin toimiin ja työyhteisöjen kehittämiseen. Lakisääteisiin työnantajavelvoitteisiin tai palkkojen harmonisointiin avustusta ei voisi käyttää.

Asukkaiden, palveluiden käyttäjien ja henkilöstön osallisuuden sekä osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksien edistämiseen

- Avustusta voisi käyttää esimerkiksi hyvinvointialueen yksin tai kuntien kanssa yhteistyössä toteuttamien asukastilaisuuksien, asukaspaneelien ja -raatien tai asukkaiden kehittäjäryhmätoiminnan kustannuksiin, ja asukkaiden ja henkilöstön sähköisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien edistämiseen. Muita käyttökohteita voisivat olla esimerkiksi nuorille tai muulle rajatulle kohderyhmälle suunnatut vaikuttamistapahtumat. Avustusta ei voisi käyttää hyvinvointialueiden lakisääteisten vaikuttamistoimielinten tai aluevaltuustojen poliittisten ryhmien toimintaan.

Toiminnan muun kuin 1–9 kohdassa tarkoitetun, niitä vastaavan vakiinnuttamisen edellyttämiin lisäkustannuksiin.

- Huomioitavaa lisäksi on, että toiminnan vakiinnuttamisen kohteet tulevat vaihtelevaan merkittävästi eri hyvinvointialueilla. Myös tästä syystä on perusteltua, että asetukseen sisältyisi ennalta arvaamattomien tilanteiden ja muutoskohteiden

mahdollistava säännös. Kohtaa 10 tulisi kuitenkin tulkita suppeasti niin, että se koskee yksinomaan ja yksiselitteisesti niitä muutoskohteita, joiden voidaan perustellusti nähdä johtuvan uudistusta koskevan lainsäädännön toimeenpanosta ja jotka ovat kertaluonteisia ja tilapäisiä.

Huom. Valtion raportointijärjestelmään siirtymisen johdosta kesällä 2024 tämä osavuosikatsaus ei sisällä raportointitietoja UTV-ohjelman etenemisestä eikä raportointia toiminnan vakiinnuttamiseen ja kehittämiseen liittyvistä hankkeista.

3.2 UTV-ohjelman ja toiminnan vakiinnuttamiseen liittyvä raportointi ja tulevat muutokset

Talouden seuranta toteutetaan hyvinvointialueella kuukausittain systemaattisesti

- Toimialueiden Taloustaitaja-tunneissa
- UTV-ohjelman toimenpiteiden raportointipalaverissa
- Lisäksi toiminnan vakiinnuttamiseen ja kehittämiseen liittyvien toimenpiteiden edistämistä sekä avustuksen käyttöä seurataan säännöllisissä kuukausittaisissa raportointipalaverissa.

Hyvinvointialue laati oman seurantataulukon UTV-ohjelman toimenpiteiden seuraamiselle sekä vakiinnuttamisrahoituksen liittyvien toimenpiteiden seuraamiseksi. Toimialueet ottivat seurantataulukon käyttöön. Toukokuussa Valtiovarainministeriö ilmoitti, että kaikille hyvinvointialueille tulee käyttöön yhteinen muutosohjelmien seurantataulukko, joka tulee ottaa käyttöön niin, että 1–6 kk osalta hyvinvointialueet raportoivat Valtiovarainministeriölle syyskuun puoleen väliin mennessä. Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue raportoi ensivaiheessa muutosohjelman toteutumisen ja myöhemmin syksyllä samalla raportointipohjalla raportoidaan myös toiminnan vakiinnuttamiseen ja kehittämiseen liittyvät toimenpiteet.

4 Lainat ja lainanottovaltuus

Valtiovarainministeriön päätöksen 1.6.2023 mukaan vain Pohjois-Karjalan hyvinvointialueelle on myönnetty lainanottovaltuutta vuodelle 2024.

Lainanottovaltuuden muuttamiseksi ministeriö käynnisti Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen pyynnöstä neuvottelut lainanottovaltuuden muuttamiseksi vuodelle 2024 elokuussa ja neuvottelut kestivät tammikuulle 2024. Valtioneuvosto päätti 25.1.2024 yleisistunnossaan hyvinvointialueesta annetun lain (611/2021) 15 §:n 3 momentin nojalla: Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen lainanottovaltuus vuodelle 2024 on 82 407 000 euroa.

Valtioneuvoston päätös 25.1.2024 sisältää ehtoja lainanottovaltuuden muuttamiselle.

- Muutettuun lainanottovaltuuteen perustuvaa pitkäaikaista lainaa on mahdollista käyttää ainoastaan valmisteluryhmässä esitettyihin investointeihin ja investointeja vastaaviin sopimuksiin, jotka ovat hyvinvointialueesta annetussa laissa tarkoitettulla tavalla välttämättömiä hyvinvointialueen järjestämisvastuulle kuuluvien palvelujen tuottamisen jatkuvuuden kannalta tai lainsäädännössä edellytetyjen palvelujen turvaamiseksi.
- Hyvinvointialueen tulee varmistaa ennen investointien ja investointeja vastaavien sopimusten toteuttamista niiden laissa edellytetty välttämättömyys sekä se, että investointitarvetta ei voida kattaa muulla tavoin kuten pitkäaikaisen lainan sijaan rahavaroilla, avustuksilla, hankerahoituksella tai muulla rahoituksella.
- Hyvinvointialue laatii ja toimittaa valtiovarainministeriölle 15.3.2024 mennessä päivitetyn uudistus-, tuottavuus- ja vaikuttavuusohjelman, joka varmistaa hyvinvointialueen lainanhoitokyvyn pitkällä aikavälillä ja turvaa lakisääteiset palvelut. Ohjelma sisältää palvelujen taloudellisuutta ja tuottavuutta parantavat toimenpiteet ja niiden mitattavissa olevat taloudelliset vaikutukset sekä kokonaistaloutta kuvaavat laskelmat, kuten tuloslaskelma- ja rahoituslaskelmaennusteet, talouden tunnusluvut sekä niiden tavoitearvot.
- Valtiovarainministeriö voi hylätä ohjelman tai edellyttää ohjelman täydentämistä, jos on todennäköistä, että toimenpiteet eivät ole riittäviä lainanhoitokyvyn varmistamiseksi. Ilmoitus ohjelman hylkäämisestä tai tarpeesta täydentää ohjelmaa tulee antaa hyvinvointialueelle 5.4.2024 mennessä. Hyvinvointialue voi täydentää ohjelmaa valtiovarainministeriön

käsittelyn perusteella. Hyvinvointialue raportoi ohjelman toteutumisesta puolivuositain valtiovarainministeriölle

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue päivitti 9.10.2023 hyväksytyä UTV-ohjelmaa. Päivitetty UTV-ohjelma oli aluehallituksen käsittelyssä 4.3.2024 ja aluevaltuuston käsittelyssä 11.3.2024. Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue sai 5.4.2024 tiedon, että lainanottovaltuuden ehdot vuoden 2024 osalta ovat täyttyneet.

Lainanottovaltuuden muutokset vuodelle 2024, valtioneuvoston päätökset

- 15.2.2024 Keski-Uudenmaan hyvinvointialueelle lainanottovaltuutta 34 600 000 euroa
- 25.1.2024 Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueelle 82 407 000 euroa
- 21.12.2023 Lapin hyvinvointialueelle 77 042 000 euroa ja Keski-Suomen hyvinvointialueelle 46 097 000 euroa
- 2.11.2023 Pirkanmaan hyvinvointialueelle 900 000 000 euroa.
- 19.10.2023 Kanta-Hämeen hyvinvointialueelle 24 500 000 euroa, Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueelle 287 400 000 euroa, Pohjois-Savon hyvinvointialueelle 126 300 000 euroa, Päijät-Hämeen hyvinvointialueelle 145 500 000 euroa, Satakunnan hyvinvointialueelle 41 100 000 euroa, Varsinais-Suomen hyvinvointialueelle 179 300 000 euroa.

Lainanottovaltuus vuodelle 2025

Valtiovarainministeriö teki 6.6.2024 päätöksen, ettei yksikään hyvinvointialue saa uutta lainanottovaltuutta vuodelle 2025, koska hyvinvointialueiden vuoden 2024 talousarvioiden vuosikatteet ovat heikkoja ja nykyinen lainakanta on suuri.

Vuoden 2025 lainanottovaltuus koskee vain uusia, käynnistyviä hankkeita varten nostettavia lainoja. Hyvinvointialueet voivat toteuttaa aiempina vuosina käynnistyneet investointihankkeet ja nostaa niiden rahoittamiseksi tarvittavat lainat aiempien lainanottovaltuuksien mukaisesti. Vuoden 2023 ja 2024 lainanottovaltuuksiin perustuen hyvinvointialueet voivat nostaa pitkäaikaista lainaa tai tehdä investointeja vastaavia sopimuksia vuonna 2025 tai myöhemmin 3,9 miljardilla eurolla.

Valtioneuvosto päättää vuosittain kunkin hyvinvointialueen valtuudesta pitkäaikaisen lainan ottamiseksi. Hyvinvointialue saa ottaa päätöksen mukaisen määrän lainaa, jolla rahoitetaan investointisuunnitelman hankkeita. Päätös koskee hyvinvointialueiden lisäksi HUS-yhtymää.

Lainanottovaltuuksista säädetään hyvinvointialueesta annetussa laissa, ja valtuudet lasketaan hyvinvointialueiden taloustietoihin perustuen. Lainanottovaltuus perustuu

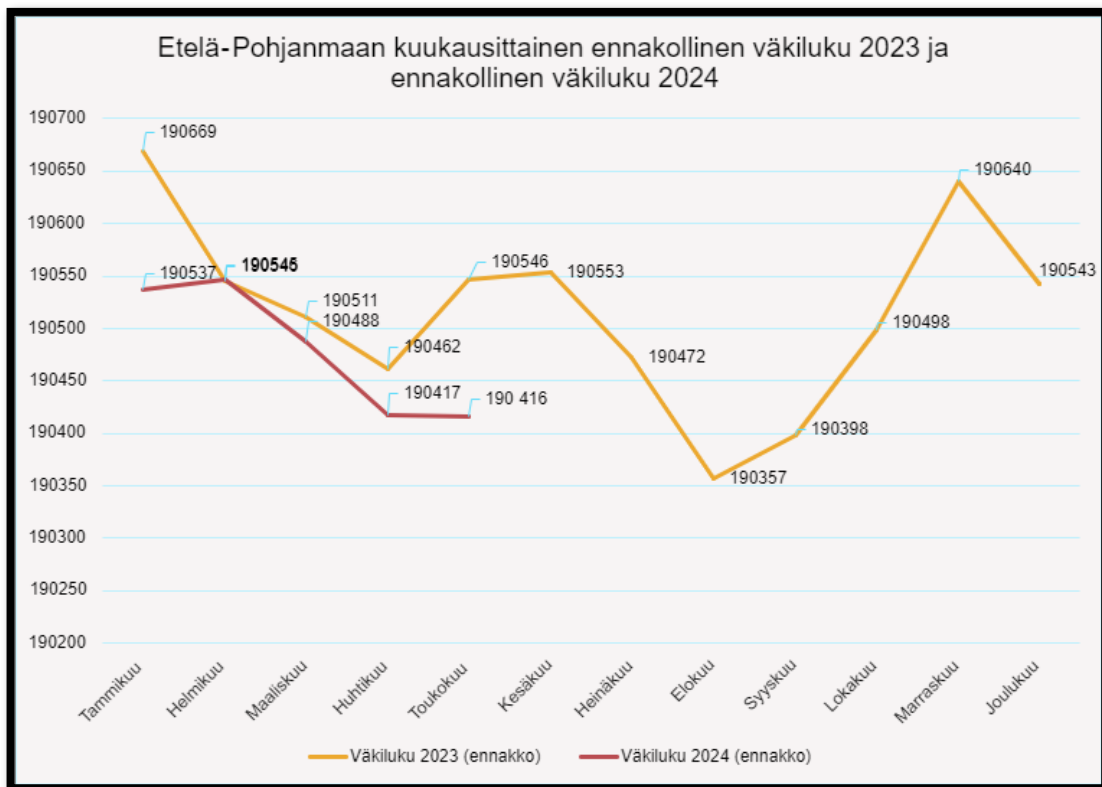
hyvinvointialueen lainanhoitokykyyn, ja se lasketaan lainojen enimmäismäärän ja vuoden alun ennakoitun lainamäärän erotuksena.

Valtioneuvosto voi muuttaa lainanottovaltuutta, jos hyvinvointialueen investointi on välttämätön palveluiden turvaamisen kannalta. Aloitteen lainanottovaltuuden muuttamisesta voi tehdä hyvinvointialue itse tai jokin hyvinvointialueita ohjaavista ministeriöistä. Vuoden 2024 lainanottovaltuutta on muutettu 12 hyvinvointialueelle.

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue on lähestynyt valtiovarainministeriö lainanottovaltuusneuvotteluiden avaamisesta. Ministeriö on pyytänyt hyvinvointialuetta nimeämään edustajat neuvotteluryhmään 15.8. mennessä ja neuvottelut käynnistynevät jo elokuun lopussa/syyskuun alussa.

5 Maakunnallinen näkökulma

Osavuositarkastuksessa luodaan näkymä myös maakunnalliseen tilanteeseen niin väestökehityksen kuin työllisyydenkin näkökulmista. Väestömäärän väheneminen vaikuttaa suoraan hyvinvointialueen rahoitukseen, vuoden 2024 hyvinvointialueen rahoituslaskelma on päivitetty 27.6.2024. Vuodelle 2024 arvioidun rahoituksen perusteella asukaskohtainen rahoituksen määrä on 4767 euroa.

Kuva 4. Etelä-Pohjanmaan kuukausittainen ennakkollinen väkiluku 2023 ja ennakkollinen väkiluku 2024

Kuukausi	(ennakko)	(ennakko)	(ennakko)	(ennakko)
Tammikuu	190669	-105	190537	-2
Helmikuu	190545	-124	190546	9
Maaliskuu	190511	-34	190488	-58
Huhtikuu	190462	-49	190417	-71
Toukokuu	190546	84	190 416	-1
Kesäkuu	190553	7		
Heinäkuu	190472	-81		
Elokuu	190357	-115		
Syyskuu	190398	41		
Lokakuu	190498	100		
Marraskuu	190640	142		
Joulukuu	190543	-97		

Kuva 5. Etelä-Pohjanmaan ennakkollinen väkiluku ja väestönmuutos 2023–2024

Lähde: Etelä-Pohjanmaan Liitto [Tilannekuva ja tilastot - Tilastoja ja ennakointia Etelä-Pohjanmaalta - Etelä-Pohjanmaan liitto \(eplitto.fi\)](#)

Kunta	Työttömät työnhakijat		Muutos		Työttömistä työnhakijoista lomautetut		Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta		Avoimet työpaikat		Muutos	
	Kesä 2024	Touko 2024	Kesä 2023	Kesä 2024	Kesä 2023	%	%	Kesä 2024	Touko 2024	Kesä 2023	Kesä 2024	Kesä 2023
Alajärvi	243	213	226	17	8	22	6,6	35	46	32	3	9
Alavus	375	357	276	99	36	83	8,3	39	296	68	-29	-43
Evijärvi	41	34	34	7	21	...	4,1	10	11	10	0	0
Ilmajoki	358	307	323	35	11	35	6,2	29	38	47	-18	-38
Isojoki	49	45	32	17	53	5	6,1	6	5	12	-6	-50
Isokyro	125	113	115	10	9	11	6,6	6	75	100	-94	-94
Karjoki	33	30	32	1	3	...	6,6	...	...	5	...	...
Kauhajoki	489	442	419	70	17	75	8,8	70	98	81	-11	-14
Kauhava	415	401	346	69	20	61	6,4	65	75	152	-87	-57
Kuortane	63	65	54	9	17	9	4,4	25	27	45	-20	-44
Kurikka	597	526	530	67	13	69	7,0	67	73	129	-62	-48
Lappajärvi	50	52	53	-3	-6	8	4,7	8	13	11	-3	-27
Lapua	365	348	362	3	1	40	5,8	66	44	67	-1	-1
Seinäjoki	2 660	2 378	2 245	415	18	227	8,2	337	510	807	-470	-58
Soini	44	34	38	6	16	8	5,8	7	...	5	2	40
Teuva	180	160	150	30	20	27	9,2	17	19	17	0	0
Vimpeli	69	72	71	-2	-3	5	6,1	...	5	25	...	...
Ähtäri	149	152	183	-34	-19	20	7,0	25	27	43	-18	-42
Etelä-Pohjanmaa	6 305	5 729	5 489	816	15	712	7,3	816	1 367	1 656	-840	-51

Kuva 6. Työttömät työnhakijat kunnittain

Lähde: Etelä-Pohjanmaan työllisyyskatsaus kesäkuu 2024

6 Henkilöstöön liittyvä raportointi

Henkilöstöasioihin liittyvä raportointi on tämän asiakirjan liitteessä 1 EPHVA HR-raportointi Q2.

7 Tytäryhtiöiden raportointi

Tytäryhtiöt ovat raportoineet ensimmäisen kvartaalin toteumistaan sekä kirjallisesti toteumiin vaikuttavista tekijöistä, tulevaisuudennäkymistä ja mahdollisista riskeistä. Raportointi on tämän asiakirjan liite 2 EPHVA tytäryhtiöt Q2.